

GRAMEX press

4 2018

Finlanders
tanssittaa
suomalaiset

Gramex
nopeuttaa tilitystä

Konsertit
vetävät yleisöä

Solju
vie joiun
maailmalle

Jos rakkaus ois vesipisara

mä antaisin sulle valtameren.

Kuuntele "Jos rakkaus ois vesipisara"

Laulu Katja Felin, sävellys & sanoitus Timo Metsola, sovitus & ohjelmointi Pertti Jalonen, kitara Ville Nurmi, rummut Hartsa Lehtonen, miksaus Tommi Vainikainen, masterointi Pauli Saastamoinen, tuottaja Kim Kuusi & Vuokraturva-yhtiöt Oy

TILITYS NOPEUTUU 16
KUVA: DAVE BREDESON / DREAMSTIME

FINLANDERS TANSSITAA 18
KUVA: MATTI MATIKAINEN

KONSERTIT KASVAVAT 28
KUVA: JAN RIGOUTS / DREAMSTIME

ESITTÄVIEN TAITEILJOIDEN
JA ÄÄNITTEIDEN TUOTTAJIEN
TEKIJÄNOIKEUSYHDISTYS
GRAMEX RY:N ASIAKASLEHTI

Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki
toimitus@gramex.fi, puh. (09) 4282 7488
www.gramex.fi

Päätoimittaja Lauri Kaira
Toimitussihteeri Heikki Jokinen
Ulkoasu ja taitto Helena Kajander
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa / 29. vuosikerta
Julkaisija Gramex ry / ISSN 0787-6564
Painotyo Forssa Print / Painos 48 500 kpl
Osoitteenmuutokset gramex@gramex.fi
Seuraa Gramexin viestintää Facebookissa:
www.facebook.com/gramexry/

KANNESSA HILDÄ LÄNSMAN, SOLJU
KUVA: JARMO NAUSKA

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Musiikkiala nousukiidossa

Suomen kotimaisen musiikkialan kokonaisarvo vuonna 2017 oli 930,2 miljoonaa euroa. Tämän päälle tulee vielä musiikkiviennin arvo 58,9 miljoonaa euroa. Kotimaassa kasvua oli edellisvuoteen nähden kaksi prosenttia ja viennin puolella peräti 30 prosenttia.

Nämä luvut perustuvat Music Finlandin teettämään tutkimukseen. Gramex on yksi Music Finlandin perustajista ja rahoittajista.

Kotimarkkinoiden arvo on kasvanut jo pitkään. Vuonna 2014 se oli 858 miljoonaa, vuonna 2015 runsas 896 miljoonaa ja vuonna 2016 se oli jo 915 miljoonaa euroa.

Alan sektoreista suurin on elävä musiikki, eli pienemmät ja suuremmat keikat ja konsertit. Se muodostaa noin puolet eli 475 miljoonaa euroa. Tekijänoikeusjärjestöjen keräämät korvaukset olivat 94,5 miljoonaa euroa ja äänitemyyntin arvo oli 73,3 miljoonaa euroa. Musiikkialan arvoon on laskettu lisäksi julkinen ja yksityinen tuki (25,8 miljoonaa euroa) sekä musiikkikoulutus (270 miljoonaa euroa).

Kasvua oli kotimaassa pari prosenttia. Eniten prosentuaalista kasvua oli äänitemyyntissä, jonka arvo nousi kahdeksan prosenttia. Äänitemyynti on kasvanut jo kolme vuotta. Sen kasvua vetävät suoratoistopalvelut. Ne muodostavat jo 80 prosenttia äänitealan tulovirrasta. Kotimaisen musiikin osuus oli 38 prosenttia äänitteiden kokonaismarkkinoista.

Kotimaassa kasvua on siis kivasti, mutta viennin puolella sitä on jo loistavasti. Musiikkivienti kasvoi peräti 30 prosentilla. Musiikkiviennin markkina-arvo oli vuonna 2017 yhteensä 58,9 miljoonaa euroa.

Elävän musiikin vienti kasvoi 18 prosentilla 12,8 miljoonaan euroon. Suurinta kasvu oli kuitenkin teknologiakentän puolella. Ryhmä ”musiikkiviennin muut tavat ja palvelut” kasvoi vuodessa 18,5 miljoonasta eurosta 31,8 miljoonaan euroon. Tähän kategoriaan luetaan esimerkiksi äänentoistoteknologian ja -laitteiden vienti sekä musiikkitekologiaa ja -osaamista hyödyntävien startup-yritysten vientitulot.

Tämäkin tutkimus osoittaa sen, että musiikkiala on vahva kasvuala, johon kannattaa panostaa kulttuuriarvojen lisäksi myös työllisyyden ja talouskasvun näkökulmasta. •

PS. Toivotamme lukijoillemme hyvää joulua ja musiikkipitoista uutta vuotta!

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Hän

KAISA RÖNKKÖ

• Syntyi 1978 • Koulutus M.A., MuM ja musiikkipedagogi • Ura Music Finlandin toimitusjohtaja. Aiemmin muun muassa Suomen Kansallisooppera ja -baletti, Pääesikunta, Fazer Konserttitoimisto, pianistin ja soitonopettajan töitä • Harrastukset Musiikki, liikunta, Suomen Mentortiinimäntori.

Musiikin moniottelija

Music Finlandia toukokuusta johtanut
Kaisa Rönkkö tähtäsi jo lapsena musiikkialalle.

Haastattelu LAURI KAIRA Kuva TIIA ÖHMAN

► Mikä on yleisin tapasi kuunnella musiikkia?

Musiikilla on monenlaisia rooleja niin tsempparina lenkkipolulla kuin tunteiden sanoittajana. Työmielessä kuuntelen paljon fyysisiä levyjä ja suoratoistopalveluja. Käyn myös paljon konserteissa.

► Mihin liittyvät henkilökohtaiset musiikkimuistot?

Merkittävimmät musiikkimuistot liittyvät elämän virstanpylväisiin ja merkityksellisiin hetkiin; hautajaisiin, häihin, ikimuistosiin ilon tai surun kokemuksiin.

► Entä merkittävimmät konserttimuistot?

Konsertteihin, joissa olen itse soittanut, vaikkapa kun soitin ensimmäistä kertaa orkesterin solistina. Kuulijana **András Schiffin Schubert**-matineassa kirpeänä talviaamuna vuonna 2003 Budapestin Liszt-Akatemiassa. Olin silloin itse monenlaisessa tienhaarassa.

► Mikä oli ensimmäinen itse ostamasi äänilevy?

Kotonani kuunneltiin paljon musiikkia ja **Tsaikovski**, **Finnbitsit** sekä **Manhattan Transfer** olivat suosikit. Ensimmäinen omilla rahoilla ostamani levy oli **Alice Cooperin Trash**.

► Milloin tiesit, että ammattisi liittyy musiikkiin?

Se on ollut itsestään selvää aina. Aloitin pianonsoiton 5-vuotiaana ja jo lapsena keksin omia konserttiohjelmia ja loin kuvitteellisista henkilöistä orkestereita.

► Miten tärkeää musiikki on vientituotteena?

Musiikki on aina ollut Suomelle hyvin tärkeä vertaiskommunikaation kieli. Vientituotteena se on osa kansainvälistä kilpailukykyä ja siinä on huikaa kasvupotentiaalia. Musiikkiviennin markkina-arvo on ollut koko vuosikymmenen nousussa.

► Millainen musiikki pärjää ulkomailla?

Musiikin tulee koskettaa, vaikuttaa, herättää tunteita kuulijassaan – siinä pitää olla jotakin, mikä vetoaa ihmisiin. Tämä voi vaatia rohkeutta, riskinottoa, selkeää visiota sekä kovaa työtä. Se pärjää, jolla on verkostot kunnossa, selkeä kansainvälistymisstrategia ja tarpeeksi investointikykyä.

► Mikä teillä muuttuu uuden johtajan myötä?

Ei ole liioiteltua sanoa, että Music Finlandilla alkoi uusi aika. **Tuomo Tähtisen** johdolla Music Finland luotiin ja kehitettiin siihen, missä ja mikä se on nyt – se on ollut urauurtavaa, hienoa ja innovatiivista työtä. Olemme tiimin kanssa paljon puhuneet siitä, miten muutos on aina mahdollisuus ja uuden johtajan aloittaessa on mahdollisuus myös kehittää muiden rooleja ja toimintatapoja. Tiimimme koostuu huippuasiantuntijoista ja johtajana tahdon saada kaikkien monipuolisen osaamisen parhaaseen mahdolliseen käyttöön. •

GENELEC®

40. JUHLAVUODEN ERIKOISMALLI Safiirinsininen 8341-kolmitieaktiivikaiutin

RAJOITETTU ERÄ - VIELÄ EHDIT HANKKIA OMAN KAIUTINPARISI

Juhlakaiuttimet toimitetaan kustomoidussa puulaatikossa, joka sisältää 2 kpl yksilöllisesti numeroitua 8341-kolmitieaktiivikaiutinta, GLM 3 -kalibrointipaketin, Genelec 40-vuotisjuhlakirjan sekä kangaskassin.

 **SOS
LAPSIKYLÄ**

Genelec lahjoittaa jokaisesta myydyistä juhlapakkauksesta huomattavan summan SOS-Lapsikylälle. Lahjoitusvaroilla tuetaan SOS-Lapsikylän toiminnan piirissä olevien lasten ja nuorten musiikin harrastamista sekä lapsikyliä kehittämissä Suomessa.

HELSINKI
Fredrikinkatu 38
Puh (09) 586 0120
Ark. 10-18, la 10-15

TURKU
Kristiinankatu 6
Puh (02) 430 4008
Ark. 10-18, la 10-15

TAMPERE
Tuomiokirkonkatu 25
Puh (03) 225 2200
Ark. 10-18, la 10-15

HIFI STUDIO
KOTIKÄYNTJÄ SUORITETAAN

OULU
Pakkahuoneenkatu 34
Puh 08 8151 200
Ark. 10-18, la 10-15

JYVÄSKYLÄ
Kilpisenkatu 12
Puh 040 778 8567, 040 757 8678
Ark. 10-18, la 10-15

KUOPIO
Haapaniemenkatu 36
Puh 050 576 2241
Ark. 10-18, la 10-15

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen, Heikki Jokinen ja Lauri Kaira

Yrjö Jussi Lehtoselle

Suomen Jazzliitto myönsi vuosittaisen tunnustuspalkintonsa rumpali **Jussi Lehtoselle**. Palkintoraati ylisti Lehtosen ahkeruutta ja koko maailman mittakaavassa poikkeuksellista osaamista ja ymmärrystä jazzmusiikista. Miehen CV pitää sisällään niin opetusta Sibelius-Akatemiassa kuin musisointia maailman huippujen, kuten **Dave Liebmanin** ja **Randy Beckerin** kanssa.

Lehtosen neljäs albumi *Jussi Lehtonen Quartet – Live at Koko Jazz Club* julkaistiin tänä vuonna. Yleisradion Varjo-Yrjö -palkinto myönnettiin Jazzliiton tuottajati edottaja **Raisa Siivolalle**.

KUVA: HANNU HUHTALA

Kopiointihyvitys myötätuulessa

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta tahtoo säilyttää yksityisen kopioinnin hyvityksen nykyisellä 11 miljoonan euron tasolla. Näin kertoivat valiokunnan hallituspuolueyhymien vetäjät **Timo Kalli** (kesk.), **Timo Heinen** (kok.) ja **Matti Torvinen** (sin.) tiedottaessaan niin sanottujen joululahjarahojen käytöstä. Lopullisesti asiasta päätetään istuntosalissa.

Suomi striimaa

Jo 90 prosenttia 12–65-vuotiaista pohjoismaisista musiikinkuluttajista käyttää striimauspalveluja. Suomessa luku on 92 prosenttia. Maksullisia suoratoistopalveluja käyttää Suomessa kuitenkin vain 26 prosenttia. Ilmaispalveluista käytetyin on Youtube, maksullisista Spotify. Asia ilmenee pohjoismaisten tekijänoikeusjärjestöjen yhteenliittymän Polaris Nordicin teettämässä tutkimuksessa.

KUVA: MARIA MIHHAIOVA

Nosturi oli viimeksi mukana Open Club -päivässä. Kuvassa Nosturin Katto auki -kesäklubi.

Klubit avaavat tilansa

Open Club Day järjestetään jo toistamiseen Suomessa 2. helmikuuta 2019. Euroopan laajuisen teemapäivän ajatuksena on avata klubien ja tapahtumapaikkojen ovet päiväsaikaan ja näyttää yleisölle, mitä kulissien takana tapahtuu.

Tavoitteena on esitellä keikkapaikkoja kulttuurisina, taloudellisina ja sosiaalisina toimijoina ja nostaa näin niiden arvostusta. Päivän aikana järjestetään useita maksuttomia aktiviteetteja, opastettuja kierroksia ja workshoppeja kaiken ikäiselle yleisölle.

Suomessa tapahtumaa koordinoi LiveFIN ry ja koko ohjelma julkaistaan tammikuussa 2019.

KUVA: FR FINLAND

Nykymusiikin paratiisi Helsinkiin

Helsingissä järjestetään helmikuussa nykymusiikin ammattilaistapahtuma Arctic Paradise Contemporary. Music Finland kutsuu tapahtumaansa noin viisitoista alan keskeistä kansainvälistä toimijaa verkostoitumaan ja kuulemaan suomalaista nykymusiikkia.

Musica Nova -festivaalin yhteydessä järjestettävä tapahtuma koostuu showcase-konserteista, paneelikeskusteluista ja muista verkostoitumista ja suomalaisen musiikin kansainvälistymistä edistävästä aktiviteeteista.

Edellinen Music Finlandin Arctic Paradise -tapahtuma oli viime kesäkuussa Helsingissä järjestetty Arctic Paradise World & Jazz.

Tapahtuma on Musica Nova -festivaalin yhteydessä. Viime vuonna festivaalilla esiintyi muun muassa Helsinki Chamber Choir.

KUVA: MAARIT KYTÖHARJU

UMO pelastettu!

Talousvaikeuksissa ollut UMO saa jatkaa toimintaansa täysipäiväisenä. Neuvotteluissa orkesterin omistajan, Helsingin kaupungin kanssa on löydetty ratkaisuja, joilla tarvittavat säästöt saavutetaan ilman orkesterin osa-aikaistamista.

Säästöjen kohteena ovat musiikoiden saamat tallennekorvaukset. Orkesterin nimi muuttuu UMO Helsinki Jazz Orkestraksi, sillä omistaja haluaa nimensä paremmin esiin.

UMOille kerättiin varoja myös joukkorahoituskampanjalla, jossa tavoite saavutettiin. "Kauan eläköön UMO!" -kampanja keräsi 24 931 euroa ja sai taakseen 342 mesenaattia. Kampanjan myötä syntyi myös UMO:n ystävät -yhteisö, johon liittyi yli 150 jäsentä.

Kauan eläköön UMO! -tukikonsertti järjestettiin lokakuussa Finlandia-talolla.

KUVA: HEIKKI KYNSIJÄRVI

KUVA: ANNAMARIA PÄLISHÖNEN

Anneli Saaristo juhlii

Laulaja **Anneli Saaristo** täyttää 15. helmikuuta 70 vuotta. Samalla hänelle tulee täyteen 50 vuotta esiintyvänä taiteilijana ja 30 vuotta *La dolce vita* -levytyksestä vuoden 1989 euroviisuineen.

Vuosipäivän kunniaksi Saaristo tekee konserttikiertueen **Jorma Uotisen** ja **Fredin** kanssa yhdeksään kaupunkiin.

Kiertueella Kingston Wall

Legendaarisen Kingston Wallin nuorena menehtynyt perustaja ja vokalisti **Petri Walli** täyttää ensi vuonna 50 vuotta. Wallin muistoa juhlistetaan kiertueella, jolla yhtyeen muut jäsenet **Jukka Jylli** ja **Sami Kuoppamäki** esittävät Kingston Wallin kappaleita yhdessä Von Herten Brothersin kanssa.

Kiertue starttaa helmikuussa Helsingin Tavastialta, vierailee Lahdessa, Seinäjoella, Turussa, Tampereella, Jyväskylässä sekä Oulussa ja päättyy Helsingin Kulttuuritalolle. Tavastian keikka myytiin loppuun kahdessa minuutissa.

Kingston Wall -kiertueella soittavat Von Herten Brothers, Jukka Jylli ja Sami Kuoppamäki.

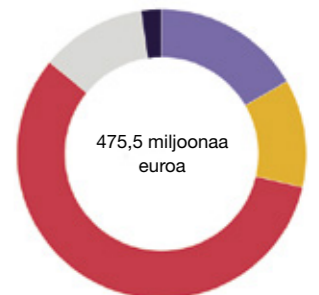
KUVA: VILLE MALJA

Musiikkiala jatkaa kasvua

Music Finland selvitti jälleen musiikkialan kotimaista kokonaisarvoa ja musiikkiviennin markkina-arvoa. Vuoden 2017 lukujen perusteella kokonaisarvo ja musiikkiviennin arvot edelleen vakaassa kasvussa.

Alan kotimainen kokonaisarvo vuonna 2017 oli 930,2 miljoonaa euroa, kasvaen kahdella prosentilla edellisvuoteen verrattuna. Suurin alan sektoreista oli elävä musiikki, joka muodosti puolet alan arvosta.

Musiikkiviennin arvo puolestaan nousi edellisvuodesta jopa 30 prosentilla 58,9 miljoonaan euroon, ja kasvun takana olivat erityisesti start-up-yriyten nopea nousu sekä elävän musiikin vienti.

KOTIMAISEN ELÄVÄN MUSIIKIN ARVON JAKAUTUMINEN VUONNA 2017

- Orkesterimusiikki 79,1 miljoonaa euroa
- Kansallisooppera 57,3 miljoonaa euroa
- Festivaalit, konsertit, live-klubit ja -lavat 272,2 miljoonaa euroa
- Kirkkomusiikki 56,1 miljoonaa euroa
- Sotilasmusiikki 10,8 miljoonaa euroa

Yhteensä 475,5 miljoonaa euroa

LÄHDE: MUSIC FINLAND

KUVA: SAARA VUORIOKI

Palkintoja saivat säveltäjä Kimmo Hakola (vas.) ja musiikintekijä Jurek Reunamäki. Hänet palkittiin helmikuussa myös Emmalla vuoden tuottajana.

Musiikkikustantajat palkitsivat

Suomen Musiikkikustantajat ry jakoi palkintonsa syyskuussa viidennen kerran. Vuoden biisinä palkittiin **Jenni Vartiainen** ja **Jurek Reunamäen** säveltämä ja sanoittama *Turvasana*. Jurek Reunamäki oli myös Vuoden kevyen musiikin tekijä.

Vuoden taidemusiikin säveltäjän palkinnon sai puolestaan **Kimmo Hakola**. Biisintekijä **Axel Ehnström**in työ ja menestys Saksan markkinoilla huomioitiin Vuoden vientiteko -palkinnolla.

Genreapaan kategorian palkinto sai nimekseen tänä vuonna Vuoden etnotekijät voittajiansa, Solju-yhtyeen **Ulla Pirttijärven** ja **Hildá Länsmanin** mukaisesti.

Intro

Teksti: Lauri Kaira ja Noora Marttila

Kasmir avasi talvikauden

Talvikausi startattiin perinteisesti Gramexin, Muusikkojen liiton, Musiikkituottajat – IFPI Finlandin ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen yhteisissä Talvikauden avajaisissa kulttuurikeskus Gloriassa.

Paikalla oli satoja vieraita yhteiskunnan eri alueilta: liike-elämästä, luovilta aloilta, politiikasta ja julkishallinnosta. Illan aikana käytiin monia hyviä keskusteluja. Juhlien esiintyjänä oli hurmaava **Kasmir**.

Talvikauden avajaiset aloitettiin yli kymmenen vuotta sitten Gramexin ”toimistobileinä”. Vuosien saatossa tapahtuma on kasvanut, järjestäjiä on tullut lisää ja sitä pidetään nykyisin Helsingin pikkujoulukauden käynnistäjänä.

Juhlissa esiintyivät Tuomas Rauhala (vas.), Tapio Backlund, Kasmir ja Mikko Kosonen.

KUVA: MATTI MATIKAINEN

8.

9.

1.

2.

3.

10.

11.

12.

13.

Mukana juhlatunnelmassa olivat:

1. Ilmo Laevuo ja Antti Riivari
2. Kasmir ja Harri Kaasinen
3. Hannu Marttila, Kai Massa, Petri Kiiski ja Asko Metsola
4. Eero Tenhola, Marja Liimatainen, Kati Korhonen ja Markku Berg
5. Markku Rossi ja Kasmir
6. Arto Tuominen, Esa Nieminen ja Kai Lind
7. Mikko Haapala, Kasmir ja Narinder Singh
8. Tom Packalen ja Kasmir
9. Virpi Eroma ja Gugi Kokljuschkin
10. Hannu Saha
11. Elif Tähtinen ja Kasmir
12. Janne Murto
13. Pekka Sipilä
14. Anne Salomaa ja Kristiina Harenko

6.

7.

14.

KUVAT: MATTI MATIKAINEN

Johtosävel

TUIJA BRAX
Gramexin puheenjohtaja

Ilmastonmuutos ja musiikki

Ruotsin syksyn parlamenttivaalien suurin kansainvälinen uutinen ei ollut vaalitulokset. Se oli 15-vuotiaan **Greta Thunbergin** koululakko.

Kaikki alkoi Gretan sometuksesta, jossa hän kertoi aikuisten haistattavan hänen tulevaisuudelleen. Hän teki saman, oli koululakossa ilmaston puolesta vaaleihin asti.

Hän ihmetteli ovatko kaikki aikuiset menettäneet järkensä, kun vain jatkavat ilmastonmuutoksen kiihdyttämistä, vaikka aika Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen on käymässä umpeen.

Kysymys on hyvä, kiusallisen hyvä. Etenkin kun Greta lisäsi, että me pidämme itseämme karkijoukkona, vaikka emme sitä ole. Vaikka joihinkin fiksuihin toimiin on Pohjoismaissa ryhdytty, olemme yhä maailman kärkeimäitä kun katsotaan päästöjä per asukas.

Kutsuin Sitran ilmastoasiantuntija **Oras Tynk-**kysen kylään, jotta itsekin päivittäisin katastrofin mittasuhteet. Meidän on seuraavien vuosikymmenten aikana puolitettava ilmaston haitalliset päästömme joka vuosikymmen, hän kertoi. Se tarkoittaa seitsemän prosentin vähennystä päästöihin joka vuosi, seuraavat kolmekymmentä vuotta.

Meidän lisäksi tietenkin kaikkien kansojen pitää tehdä osuutensa. Greta Thunbergia mukaillen: kuinka tyhmä voi ihminen olla, jos hän ei tee mitään, koska joku jossakin muualla ei tee omaa osuuttaan? Eikö silloin ole päättänyt luovuttaa?

Kaikkien elämänalueiden on tehtävä osansa, myös musiikin. Sinänsä musiikki jättää moneen muuhun kulutukseen nähden aika pienen hiilijalanjäljen. Aineettomien hyödykkeiden, luovan työn ja keksintöjen maailma on osa välttämätöntä muutosta kohti kestäväää taloutta.

Samalla on tunnistettava musiikkialaman ilmastoalanjälki etenkin suurissa konserteissa, festareilla ja kiertueilla. Tiedän, että moni alan toimija jo tekee hienoja ilmastotekoja. Silti, mitä kaikkea vielä on tehtävä fiksummin, että musiikki on osa vuotuista seitsemää prosenttia?

Kulttuurin, liikunnan ja kansalaisyhteiskunnan ilmastotyö vaatii tahtoa ja kekseliäisyyttä. Onneksi ne ovat toinen nimemme. ●

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Solju

soi saameksi

Yhtyeen joiku nousi
maailmanmusiikin listoille.

Teksti JUHANA UNKURI

SOLJU

• **Ulla Pirttijärvi-Länsman**, s. 1971, käyttää artistina pelkkää Pirttijärvi-sukunimeä (kuvassa toinen vas.) ja **Hildá Länsman**, s. 1993 (kuvassa toinen oik.) • Live-kokoonpanoon kuuluvat myös **Teho Majamäki** (perkusiot, kuvassa vas.) ja **Janne Puurtinen** (koskettimet, kuvassa oik.) • *Ođđá Áigodat* -levyn julkaisi Suomessa Bafe's Factory. Muualla Euroopassa levy on julkaistu Bafe's Factoryn yhteistyökumppanin Nordic Notesin kautta. • Solju tarkoittaa saamelaiden naisten pukuun kuuluvaa kimaltavaa kaulakorua. • Solju on ensi tammikuussa järjestettävässä Etnogaalassa ehdolla Vuoden tulokkaaksi ja Vuoden kansanmusiikkitekiäjäksi.

KUVA: JARMO NAUSKA

iti **Ulla Pirttijärven** ja tytär **Hildá Länsmanin** muodostaman Soljun tarina sai alkunsa vuoden 2015 Uuden Musiikin Kilpailusta, jossa se sijoittui neljänneksi *Hold your colours* -kappaleellaan.

”Ruotsalaiset lauluntekijät **Ylva** ja **Linda Persson** löysivät musiikkiani netistä ja kysyivät, esittäisinkö UMK:ssa heidän kappaleensa. Kerroin, etten esitä pop-musiikkia, mutta voisimme tyttäreni Hildán kanssa kokeilla kyseistä kappaletta. Teimme musiikkivideon ja pääsimme mukaan UMK:hon”, Ulla Pirttijärvi taustoittaa.

Ulla ja Hildá päättivät jatkaa musiikillista yhteistyötään. Hildá Länsman oli jo aiemmin vierailut pariin otteeseen äitinsä levyillä – ensimmäisen kerran kahdeksanvuotiaana – mutta muuten he olivat syventyneet omiin musiikkiuriinsa.

Kilpailukappaleessa englanninkieliseen poppiin liitettiin joikaamista. Sen jälkeen Soljun musiikissa saamen kieli ja joiku ovat yhdistyneet vahvoihin, vivahteikkaisiin ja uutta etsiviin äänimaisemiin.

Viime huhtikuussa Solju julkaisi debyyttialbuminsa *Oðda Áigodat* (Uusi aika). Suomen ohella useissa muissa Euroopan maissa julkaistu levy on saanut suosiota niin kuuntelijoiden kuin maailmanmusiikin ammattilaisten keskuudessa.

Albumi oli kansainvälisillä maailmanmusiikin listoilla useita kuukausia. World Music Chart Europassa se oli parhaimmillaan sijalla 13 ja Transglobal World Music Chartissa sijalla 9. Syyskuussa Suomen Musiikkikustantajat palkitsi Pirttijärven ja Länsmanin vuoden etnotekijöinä.

Pirttijärvi ja Länsman tekevät Soljun sävellykset ja sanoitukset. *Oðda Áigodat* -levyn tuottivat **Samuli Laiho** ja **Teho Majamäki**, jotka vastasivat pääosin myös sovituksista. Miksaajana toimi **Riku Mattila**.

”Levyprojekti oli antoisa. Oli mukava toimia työnsä huolella tekevien ja lopputulokseen panostavien ammattilaisten kanssa”, Pirttijärvi luonnehtii.

Länsman ja Pirttijärvi vastaavat Soljussa laulusta ja joikaamisesta. Levyllä on useita vierailevia soittajia. Live-kokoonpanoon kuuluvat Teho Majamäki (perkussiot) ja **Janne Puurtinen** (koskettimet).

Joikaaminen tutuksi jo lapsena

Ulla Pirttijärvi varttui pienessä inarilaisessa Angelin kylässä. Joiku on kiehtonut häntä lapsuudesta saakka. Perinteinen joiku on omistettu jollekin henkilölle, paikalle, esineelle tai eläimelle. Moderni joiku on vapaampaa, siinä asioita voidaan käsitellä yleisemmällä tasolla.

”Minulle oli jo varhain selvää, että haluan joikata, vaikka popmusiikki oli alkanut vaikuttaa saamelaismusiikissa.

Lapsena kuuntelin, kun enoni joikasi Angelin perän joikuja. Joiku oli minusta voimaannuttavaa.”

Esiintymisen Ulla aloitti Riutulan koulun lapsiryhmässä. Sen jälkeen vuorossa olivat Angelin nuoret ja Angelin tytöt. Vuonna 1992 julkaistun Angelin tyttöjen debyyttialbumin jälkeen hän siirtyi soolouralle. Vuodesta 2009 lähtien Pirttijärvi on esiintynyt perustamassaan Ulda-yhtyeessä. Tuorein kokoonpano on Ulla Pirttijärvi & Áššu.

Perheen perustettuaan Pirttijärvi on asunut Utsjoella. Hildá-tytär tutustui joikuihin luonnollisesti jo pienenä äitinsä kautta. Saamenkieltä käytettiin perheen kotikielenä ja ensimmäisen oman joiun Hildá teki neljävuotiaana.

”Joikasin kuun sen valaistessa pakkashanget. Lapsuuden teemavalinta sopii minuun

Perinteinen joiku on omistettu henkilölle, paikalle, esineelle tai eläimelle.

edelleen, koen olevani hitusen ujo ja melankolinen kaamoksen ystävä. Taidetta tehdessäni koen tuottamani asioiden olevan heijastuksia minua ympäröivästä miljööstä, kulttuurista, esiäideistäni ja kosmoksestani”, Länsman pohtii.

Saamenkielisen peruskoulun käynyt Länsman kertoo, että joikaaminen ei ole ollut hänelle aina itsestään selvä asia.

”Peruskouluun mennessäni vanhat nunnakalailaa-läpät kaikuivat koulun käytävillä ja leikkikentillä. Saamenkieltä ei huvittanut tuoda leikkeihin mukaan. Minusta tuli järkyttävän ujo ihminen, enkä musiikin tunneilla uskaltanut päästää inahdustakaan.”

Yläasteella tilanne alkoi muuttua, kun Länsmanin silloinen musiikinopettaja **Niilo Rasmus** kannusti nuoria bänditoimintaan ja tekemään omia biisejä.

”Populaarimusiikin kautta minulla nousi taas kiinnostus saamelaiseen taiteeseen ja joikaamiseen. Äitiäni haastattelemaan tullee Gloria-lehden toimittajalle muistan kuitenkin 14-vuotiaana vastanneeni, etten aikonut kulkea uraa valitessani äitini jalanjäljissä. Visuaalisen taitteen alat kiinnostivat minua silloin enemmän.”

Sittemmin tilanne muuttui. Varsinaisen keikkailun Länsman aloitti Gájanas-yhtyeessä vuonna 2014. Sen ja Soljun ohella hänen muita nykyisiä musiikkiprojektejaan ovat VILDÁ sekä Hildá Länsman & **Tuomas Norvio**. Näissä kaikissa joikaaminen on isossa roolissa. Lisäksi Länsman suorittaa Sibelius-Akatemiassa globaalin musiikin kandidaatin tutkintoa. >>>

Ensimmäisen oman joiun Hildá Länsman teki neljävuotiaana kuulle sen valaistessa pakkashanget.

KUVA: MARJA HELANDER

>>>

Avointa keskustelua ja huumoria

Soljussa äiti vastaa yleensä perinteikkäämmistä joikausosuuksista ja tytär pop-mausteista laulunjoista. Lauluja on työstetty yhdessä niin olohuoneen sohvalta kuin luonnon helmassa.

”Esimerkiksi *Muhtumin*-kappaleemme joikustemmat teimme Helsingissä Mustikkamaan kallioilla istuskellessa”, Länsman mainitsee.

Musiikillinen yhteistyö on sujunut hyvin.

”Olemme äitini kanssa keskenämme välittömiä höpöttelijöitä, joten kaikenlaiset komellukset ja äksymät murahdukset tulee käsiteltyä huumorilla. Kaikista haasteista ja ilon aiheista voidaan jutella avoimesti”, Länsman sanoo.

Myös Pirttijärvi korostaa avoimen keskustelun ja huumorinviljelyn merkitystä.

”Ja kun työskentelen muusikkona Hildán kanssa, pyrin suhtautumaan häneen samalla tavalla kuin muihin ammattimuusikoihin ja bändin jäseniin. Joskus asiat ovat tietysti henkilökohtaisempia.”

Utsjoen ja Helsingin välistä etäisyyttä on yli tuhat kilometriä. Ulla ja Hildá toteavat olevansa kiitollisia siitä, että Solju tuo heille lisämahdollisuuksia viettää aikaa yhdessä.

Saamelaista kulttuuria esille

Länsman toteaa, että saamenkielistä musiikkia ei ole liiaksi tarjolla. Hän sanoo haluavansa tehdä musiikin kautta oman osuutensa saamelaisen yhteisön hyväksi.

”Toivon voivani tuoda saamelaista kulttuuria esille sekä Suomessa että maailmalla,

jotta ymmärrys alkuperäiskansojen ja valtaväestöjen välillä kasvaisi. Olen ylpeä kulttuuristamme, joten miksen jakaisi sitä eteenpäin muidenkin iloksi. Saamelaisesta kulttuurista löytyy paljon hienoja, juurruttavia ja hauskoja piirteitä ja ajatuksia.”

Pirttijärven mukaan niin joikuperinnettä kuin saamenkielen asemaa on syytä vahvistaa. **Nils-Aslak Valkeapää** (1943–2001) oli joiun näkyvyyttä edistänyt pioneeritoimija.

Joiku voi vahvistaa ja muotoilla joikaajan identiteettiä.

”Hän toi 1960-luvulta lähtien musiikinteoissaan esille, että voimme olla ylpeitä omasta erityisestä musiikkikulttuuristamme. Joikua on sitemmin sovitettu klassisesta aina pop- ja hevimusiikkiin. Meillähän ei ole omaa instrumentaalista perinnettä, joten joikua on voitu sovittaa hyvin vapaasti.”

Saamelaisilla on oma pohjoismainen Joikaajien yhdistys, joka edistää perinteisen joiun asemaa. Pirttijärven mukaan on tärkeää taitaa joikuperinne, ennen kuin alkaa sovittaa joikua moderniin musiikkiin.

Joiulla monia rooleja

Monille saamelaisille joikaaminen on edelleen tärkeä muistamisen ja sosiaalisen kanssakäymisen muoto. Länsmanin mukaan joikaa-

minen voi olla viestintää tai hauskanpitoa. Joiku voi olla kokemusten tallentaja, tien näyttäjä, opettaja tai ystävä yksinäisyydessä.

”Se voi vahvistaa ja muotoilla joikaajan identiteettiä sekä lisätä toisistaan kauanakin olevien ihmisten yhteenkuuluvuutta. Joiku voi edistää ja turvata psyykkistä hyvinvointia tai olla muuten vain esteettisesti ihastuttava asia. Haluan tuoda esille joiun eri elementtejä sekä arjessa että lavalla.”

Länsmanin mukaan Soljun esiintymisistään saama palaute on ollut hyvin lämmintä ja voimaannuttavaa.

”Keikoillamme käyneiden kertomuksia kuunnellessa olemme saaneet kokea olevamme aika tärkeiden asioiden äärellä.”

Toistaiseksi Solju on keikkaillut Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

”Keikkatarjouksia on tullut muualtakin päin maailmaa. Tarkoituksemme on lähteä tutkimaan noitakin markkinoita”, Länsman sanoo. •

Joiku voi olla kokemusten tallentaja, tien näyttäjä, opettaja tai ystävä yksinäisyydessä. Hildá Länsman pohtii.

KUVA: MARJA HELANDER

St. Paul's Sound

PAREMMAN ÄÄNENTOISTON PUOLESTA VUODESTA 1990

Toivotamme tervetulleiksi vanhat ja uudet asiakkaamme uusiin toimitiloihimme: Joukolankuja 2, Nummela.

SENNHEISER SUPERTARJOUS. Tutustumistarjouksena Sennheiserin E602, E906 ja E935 mikrofonit hintaan 99€ /kpl (vain tämä rajoitettu erä liikkeestämme noudettuna, 1 kpl/per asiakas)

99€
kpl

St. Paul's Sound Oy

Joukolankuja 2, 03100 Nummela
puhelin: 010 2813 730, www.stpaulssound.fi

Mitä jos soitin vahingoittuu tai varastetaan?

Muusikkojen liiton Soitinvarakuutus kattaa jäsenistön soittimet 3 000 euroon saakka 150 euron omavastuulla.

Lue lisää ja liity jäseneksi:

www.muusikkojenliitto.fi

GRAMEX SHOP

TV- JA RADIO-OHJELMAT

Gramexin verkkokaupasta saat äänitemusiikkiluvat mm. lyhytaikaiseen radiotoimintaan, nettiradioon tai tv-ohjelmatuotantoon: shop.gramex.fi

TAUSTAMUSIIKKILUVAT

Taustamusiikkiluvat mm. kauppoihin, ravintoloihin ja asiakastiloihin saat osoitteesta: musiikkiluvat.fi

Muusikkojen liitto

-

Äänen kannattaja

Alkuvuoden korvaukset joulukuksi

Gramex tekee historiaa: korvauksia jaetaan nyt jo keruuvuonna.

Teksti LAURI KAIRA

Gramex-korvausten tilitysvauhdissa tapahtuu historiallinen uudistus. Radio- ja taustamusiikkikorvausten osalta siirrytään pysyvästi puolen vuoden tilitys- ja maksatusrytmiin.

Korvaukset jaettiin aiemmin aikaisintaan korvausten keräämistä seuraavana vuonna. Nyt alkuvuoden radio- ja taustamusiikkikorvaukset tilitetään jo saman vuoden joulukuussa ja loppuvuoden korvaukset seuraavana keväänä.

”Joulukuussa päästään uudessa joulutilityksessä tilittämään ja maksamaan korvauksia, jotka on kerätty ensimmäisellä vuosipuoliskolla”, kertoo Gramexin oikeudenhallintajäsenjohtaja **Tuomas Talonpoika**.

Puoli vuotta nopeammin

Gramex-korvauksia jaetaan nyt noin puoli vuotta aiempaa nopeammin. ”Ennen nämä korvaukset olisi jaettu vasta tulevana kesänä.”

”Tämä johtuu tilitysprosessien uudelleenjärjestelystä. Ne ovat mahdollistaneet pääosin uuden Apollo-asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönotto monipuolisena ja modernina työkaluna sekä Gramexin taloushallinnon uudistukset.”

Siirtyminen nopeampaan tilitys- ja maksatustahtiin tekee tästä vuodesta erityisen poikkeuksellisen.

”Tänä vuonna korvauksia tulee normaali vuotta enemmän. Kesän ja syksyn tilityksissä jaettiin ensin viimevuotiset korvaukset ja

nyt joulutilityksessä myös alkuvuoden korvauksia.”

Puolentoista vuoden korvaukset

Tänä vuonna tilitetään siis noin puolentoista vuoden korvaukset.

”Tänä vuonna maksetaan radio- ja taustamusiikkikorvauksia 18 kuukaudelta”, kertoo Talonpoika. ”Tämä on siirtymävaiheen tuoma ilmiö, ensi vuonna maksetaan taas korvauksia 12 kuukaudelta.

Tämä tosiasia on hyvä muistaa ensi keväänä, kun kevättilitys suoritetaan. ”Nyt jouluna tulee sellaista rahaa, joka aiemmin olisi tullut vasta ensi keväänä.”

Tilityksessä on mukana pääosin tänä vuonna kotimaasta radioilta ja taustamusiikista kerättyjä korvauksia sekä jonkin verran ulkomailta tulleita korvauksia. Summa tarkentuu vielä, mutta on bruttolukuna noin yhdeksän miljoonan euron suuruusluokkaa.

Tarkasti ja tehokkaasti

”Olemme tehneet kovasti töitä sen eteen, että pystymme tilittämään korvaukset tehokkaasti, tarkasti ja nopeasti”, kertoo Talonpoika.

”Koska rahaa jaetaan nopeammin, myös ääniteilmoitukset tulee tehdä heti. Muutoin korvausten saanti lykkääntyy turhan takia.”

Palvelua kehitetään

Gramexin tilitys- ja asiakkuudenhallintajärjestelmän uudistus on vienyt useita vuosia. Tänä vuonna Gramexin kesätilitys voitiin tehdä noin kuukautta aiemmin kuin

Gramex on tehnyt kovasti töitä tilityksen nopeuttamiseksi, Tuomas Talonpoika sanoo.

viime vuonna, jolloin järjestelmä oli sisäänajovaiheessa.

Järjestelmä uudistuksella tähdätään muun muassa siihen, että Gramex pystyy jakamaan korvauksia niiden keräämisen jälkeen nopeammin ja tarkemmin kuin aikaisemmin.

”Uusi asiakkuudenhallintajärjestelmä rakennettiin yhteistyössä itävaltalaisen BiConcepts-yrityksen kanssa”, kertoo Talonpoika.

”Järjestelmäämme on kohdistunut suurta mielenkiintoa muiden maiden järjestöissä, ja järjestelmä on jo hankittu tai hankintapäätös tehty tähän mennessä viidessä eri eu-rooppalaisessa Gramex-järjestössä.”

Kansan tanssittajat

Finlandersin keikkabussin ikkunasta aukeaa verraton näköala suomalaisen tanssimuusikon arkeen ja juhlaan.

Teksti TOMMI SAARELA *Kuvat* MATTI MATIKAINEN

FINLANDERS

• MYYDYMPIÄ LEVYTYKSIÄ: *Anna jatkaa yön* (2001, kultalevy), *Finlanders 20 v. juhla levy* (2004, platinal levy), *Seikkailija* (2005, platinal levy), *Mitä sulle kuuluu?* (2007, kultalevy). • TUNNUSTUKSIA: Kullervo Linna -palkinto 1994, Pro Iskelmä 2006, Tango Finlandia 2009, Viihteen elämäntyö -palkinto 2010, Vuoden tanssiorkesteri 2018.

Turun suunnalta keikkamatkoilleen starttaava Finlanders valmistautuu juhluvuo-teensa. Tanssiorkesteriemme aateiin lukeutuvan bändin 35-vuotinen reissu pilkkoutuu tuhansiksi keikoiksi, joiden vuoksi keikkabussin kyydissä on taitettu kilometrejä miljoona tai parikin.

Hulluimpina vuosinaan Finlanders saatoi puristaa kuukauteen useampia esiintymisiä kuin kalenterista löytyi päiviä. Vuositahti on edelleen huimat 170 keikkaa, ja kaikki lapioidaan vain kymmenen kuukauden aikana. Bändillä on nimittäin pokkaa lomailta heinäkuu – kiihkein lavakausi – ja myös syys-, joulujä hiihtolomat.

”Toki tulotasomme on hyvä, vaikka eihän korkeakaan keikkaliksa muusikon työtunteihin suhteutettuna kovin suuri ole. Ja koituuhan siitä kuluja, hankintoja ja huoltoa kun seitsemän miestä kiertää koko ajan ympäri maata”, rumpali-laulaja **Jussi Lammela** laskeskelee.

Basisti-laulaja **Aarne Hartelin** hymähtää, että esimerkiksi heinäkuun lomailu ”otetaan takaisin” elokuussa korkojen kera.

”Kalenteri näyttää loppukesästä aika ru-

jolta. Se myydään niin täyteen, että bändin perheelliset alkavat yskiä, kun pitäisi jossain välissä vaimoa ja jälkikasvuakin moikata.”

Finlandersin alkuaikoina tanssilavoja oli satoja, nykyään puhutaan enää kymmenistä. Tästä johtuen etäisyydet kartalla ovat kovasti kasvaneet. Niin yleisö kuin esiintyjätkin ajavat tanssiin satojen kilometrien päästä.

Vaikka Finlandersin keikkakalenterin täyttyminen ei sinänsä edellytäkään valtavaa määrää eri paikkoja, sillä orkesteri piipahtaa

monissa niistä useasti vuodessa, harmia välimatkojen pitenemisestä kuitenkin koituu. Kun aikoinaan siirryttiin työpisteestä toiseen mukavalla 150 kilometrin päivätahdilla, nyt vaaditaan tarkkaa laskentaa, että rundilla ylipäätään ehtii paikasta seuraavaan.

Finlandersin vauhdista tien päällä vastaa kuljettaja-teknikko, joka ajaa bussia sekä rakentaa äänentoiston ja valot. Hänen tehtävään on myös aikatauluttaa lähdöt, saapumiset ja paussit.

Selusta kuntoon

Finlanders pani jo 1990-luvun alussa pystyyn firman, joka on huolehtinut tunnollisesti niin muusikoiden eläkemaksuista kuin terveydenhuollosta hammashoitoja myöten. Oma äänitysstudiokin perustettiin. Finlanders Productions Oy hallinnoi kaikkea soitinkalustosta keikka-autoon ja omistaa osan turkulaisesta ohjelmatoimistosta.

Lammela ja Hartelin eivät osaa vastata, kuinka ihmeessä bändissä ymmärrettiin jo uran alkutaipaleella alkaa kantaa huolta huomisesta. Joka tapauksessa päätös oli onnekas, sillä keikkamuusikkoudesta tuli elämänura eikä väliaikaispesti, josta aikuistumisen ja perheellistymisen myötä palattaisiin ”oikeisiin töihin”.

Yhtiössä kullakin ”Finkulla” on vastuualueensa. **Lasse Paasikko** kirjoittaa sovituksia, **Kari Lehtomäki** hoitaa firman kirjanpitoa, **Timo Pelander** huolehtii keikalla miksauksesta ja valoista, ja bändin juniori **Pasi Ketola** vastaa nettisivuista.

Jussi Lammela puolestaan liidaa keikkatilannetta, ja päättää mikä biisi soitetaan. Biisilistoja Finlandersilla ei ole, vaan kappalevalikoima elää yleisön mukana.

”Ainakin toistasataa biisiä voidaan vetäistä koska vaan, ja pikku harjoittelulla toinen moka”, Lammela laskeskelee.

Lammela on myös yhtyeen pääasiallinen laulusolisti yhdessä Hartelinin kanssa, joka puolestaan on porukan ahkerin säveltäjä. Finlanders on julkaissut kolmattakymmentä pitkäsoittoa, tanssimusiikin lisäksi esimerkiksi hää- ja joululevyjä.

Levytettyjä keikkaohjelmiston suosikkikappaleita ovat esimerkiksi *Kaikki tytöt*, *Rannalle sannalle*, *Hiljaiset sillat*, *Oikeesti*, *Anna jatkaa yön* ja *En kasvojas muista*.

Suurimmat menestyslevynsä Finlanders on pyöräyttänyt vasta 2000-luvulla, jolloin levymyynti muualla oli jo lähtenyt vapaaseen pudotukseen. Ilmeisesti tanssimusiikin kuulelijat eivät ole striimajakansaa.

”Itseksemme ollaan levyjä touhuttu, soitettu, äänitetty ja miksattu”, Lammela kertoo. ”Levyjä myytiin takavuosina paljon ja kun kaiken teki itse, tulot jäivät meille. Se oli tuottoisaa toimintaa.” >>>

Menestyslevynsä Finlanders pyöräytti vasta 2000-luvulla.

Finlanders matkustaa tanssikansan luokse ja takaisin 170 kertaa vuodessa. Roudauksessa ei nokka tuhise, sekäin on harjoiteltu aika moneen kertaan. Tänä iltana tanssitetään Vantaan Tulisuu-delmassa.

MEDIAN KATVEESSA

NYKYPÄIVÄN kulttuurituotinnissa tuskin on tanssimusiikkia enemmän pimentoon painettua lajia. Muusikot ja tanssinharrastajat harmittelevat, kun ala näyttää kadonneen julkisuudesta kokonaan: televisio ei näytä, radio ei soita, lehdet eivät kirjoita.

Toisin oli Finlandersin aloittaessa, ja pitkään sen jälkeenkin. Televisio tarjosi korvaamatonta vetoapua bändille jo alkutaipaleella, jolloin MTV:n *Kesätanssit* nosti Finlandersin laakista kansan tietoisuuteen ja keikkamyynti sai siivet alleen.

”Se oli meille lottovoitto. Sen jälkeen televisiossa pyöri vielä melkein neljännesvuosisadan ajan tanssimusiikkiohjelmia, *Tulisuu-delmaa*, *Kesäillan valssia* ja muita, joissa oltiin joko vakiojäseninä tai vierailijoina”, **Jussi Lammela** muistelee.

Sitten ohjelmat hyllytettiin *Napakympin* ja *Tuttu jutun* kaltaisten suosikkisarjojen kanssa, nehän keräsivät liikaa ”väärää katsojia”. Tänä

syksynä AlfaTV on yrittänyt herätellä henkiin suomalaisten kesälavojen tunnelmia kuvastelevaa sarjaperinnettä *Tanssi kanssain* -sarjallaan.

”Televisiosta on valtava apu, bändin ei tarvitse tehdä itseään tunnetuksi paikka kerrallaan. Uusien, hyvien tanssibändien tilanne on toivoton, eiväthän ne saa minkäänlaisia apua median puolelta.”

Lammela on varma, että aikoinaan säännöllisesti pyörineet tv-sarjat ovat lisänneet tanssikkutuurin nostetta ja toivat väkeä tanssipaikoille.

”Ala sai elinvoimaa, tanssipaiikat mainosta, ja bändikin yhdellä esiintymisellä miljoonayleisön. Jos hoiti hommansa hyvin, ihmiset tulivat katsomaan myös livenä. Kaiken kaikkiaan yleinen näkyvyys oli tärkeää tanssikkutuurile. Ja nyt media ei puhu tästä enää yhtään mitään!” ●

Rumpali Jussi Lammela (vas.) ja basisti Aarne ”Arski” Hartelin löysivät yhteisen tahdin jo Matin ja Tepon bändissä kahdeksankymmentäluvun alussa.

JUSSI LAMMELA

• Syntynyt 1959 • Finlandersin perustajajäsen • Itseoppinut ”pelimanni”, ammattimuusikkona vuodesta 1978: ”Aaronin Pianokoulu 1:n olen kahlannut läpi, ja yhden laulutunnin tainnut ottaa” • Luottamustehtäviä muun muassa Tanssiorkesterien SM-kilpailun tuomariston puheenjohtaja.

AARNE HARTELIN

• Syntynyt 1962 • Finlandersin perustajajäsen • Soittanut viulua ja pianoa, opiskellut kontrabassoa Turun Konservatoriossa • Opettanut sähköbassoa Turun Konservatoriossa.

Finlandersin muodostavat tänään Pasi Ketola (vas.), Kari Lehtomäki, Lasse Paasikko, Jussi Lammela, Aarne Hartelin ja Timo Pelander.

Tanssipaikalla soittajan tehtävä on antaa jalalle tahtia.

>>>

Matin ja Tepon varjoista

Matti ja Teppo Ruohosen keikkayhtyeenä aloittanut Jussi Lammelan Orkesteri muodosti rungon vuonna 1984 perustetulle Finlandersille. Alkuperäiseen viisikkoon kuuluivat Lammelan, Hartelinin ja Paasikon lisäksi kosketinsoittaja **Risto Pahlama** ja laulusolisti **Arto Nuotio**.

Kokoonpanossa tapahtui isompia muutoksia ensi kertaa 1990-luvun alussa ja uudestaan sen puolivälissä, minkä jälkeen Finlanders on ollut kuuden soittajan vahvuinen.

Yhtyeen pitkän suosion syytä voi vain arvailla. Ainakaan Finlanders ei ole kovin päällekkävyä eikä ahtautunut kapeaan tyyliokeroon, joten muuttuvat maut eivät sitä heiluttele.

Osansa menestyksessä lienee myös palveluhenkisellä asenteella, tanssijalkaan käyvällä poljennolla ja yleisön moninaiset tarpeet

huomioivalla ohjelmistolla. Iso bändi monine soittimineen ja hienoine sovituksineen miellyttää tietysti korvaa, ja moniääninen laulukin on yhtyeen valtteja.

”Levyillä ja konserteissa esitämme Kipparikvartetin kappaleita, niitä joskus bussissa matkan ratoksi treenaillaan”, Lammela kertoo.

Hartelin huomauttaa, että Finlandersin 35-vuotisen taipaleen aikana tanssimusiikin kärki on ainakin bändien osalta kovasti kaupunut, mitä hän ei pidä hyvänä asiana.

”Vankkoja ammattibändejä on nyt vähän. Leveämpi kärki tekisi hyvää alalle, enkä usko että se söisi meiltä keikkoja vaan päinvastoin. Silloin kun tulee huippusuositettuja bändejä – ajatellaan vaikka 1980-luvun **Topi Sorsakoskea** ja **Agentsia** – se tuo rahaa tanssijärjestäjien kassaan, ja koko ala voi hyvin.”

KUVA: ARTO NUOTIO

Vuonna 1984 perustettuun alkuperäiskokoonpanoon kuuluivat yhä mukana olevien Paasikon (takana vas.), Lammelan (takana oik.) ja Hartelinin (etummaisena) lisäksi solisti Arto Nuotio (takana kesk.) ja kosketinsoittaja Risto Pahlama.

Konsertointi kouluttaa

Vaikka tanssimusiikkikin muuttuu aikojen mukana, tänäkin päivänä osaava tanssiorkesteri tarjoaa tasaiseen biittiin pohjautuvan iskelmäpopin lisäksi myös yleisön rakastamat vakiolajit, valssit ja tangot, humpat ja jenkat, foxit ja lattarit. Jiven, bugin ja masurkan kaltaisilla erikoisemmilla paritanssilajeilla palvellaan vakavampia harrastajia.

”Taitavaa nuorempaa väkeä tulee yleisöön tanssikurssien kautta. Tanssipaikoilta on perinteisesti haettu seuraa ja elämän-

kumppania, näille nuorille tanssiminen on liikuntaharrastus. Se on suorittamista, heillä on omat urheilujuomatkin mukana”, Hartelin hymähtää.

Vaikka tanssimusiikilla on todetut haasteensa nyt ja tulevaisuudessa, omaan kristallipalloonsa Finlanders katsoo luottavaisin mielin. Alkavan juhluvuoden tanssikeikat on periaatteessa jo myyty, ja toiminta laajenee säännöllisesti tanssipaikkojen ulkopuolelle.

Finlanders on jo pitkään tiedetty myös konserttikiertueistaan, jotka keräävät kuulijoiksi sellaista yleisöä jota tanssiminen ei kiinnosta.

”Konsertointi on koulutusmielessä bändille todella arvokasta. Tanssipaikalla ihmiset tulevat tapaamaan toisiaan, muusikko antaa jalalle tahtia ja on musiikin välillä kappaleena. Esiintyjä ei ole siellä niin merkityksellisessä roolissa kuin konserttilavalla”, Hartelin tietää.

Reissaajan rytmissä

35 vuotta tien päällä on täyttymässä, ja monilla bändin jäsenistä ammattimainen soittoura alkoi toki jo ennen Finlandersia. Samalla kun nostetaan hattua tälle, sopii ihmetellä kuinka miehet vielä jaksavat.

Lammela ja Hartelin toteavat, että kaljoittelu ja muu riekkiminen alkaa olla taakse jäänyttä. Niitä enemmän miesten puheissa vilahtelevat liikkuminen, ravinto, lepo ja keikkailua tasapainottava perhe-elämä.

”Itse olen aina ollut levoton luonne ja kova ’kukkumaan’, minunlaisilleni keikkamuusikon ammatti sopii”, Hartelin aloittaa huokaisten kuitenkin perään, että nykyään ammatissa raskaimmalta tuntuu pistokeikan nivominen keskelle kotiarkea.

Yksittäiset keikat, joita varten ajetaan kauas ja takaisin tупpaavat lisääntymään samalla kun keikkapaikat vähentyvät. Työn pitämiseksi mielekkäänä Finlanders pyrkiikin sitkeästi tekemään keikat pidempinä putkina, koska rundilla on oma rytminsä, jota kyllä jaksaa kun tien päälle lähtee. Kotona lapset, aamupalat ja kouluun lähdöt vaativat ihan toisenlaista rytmiä.

”Eihän monen kunto tai pää keikkamuusikkoutta iän kaiken kestä. Tien päällä on helppo sortua houkutuksiin, tällainen ammatti vaatii itsekkyyttä, jossa joutuu itse määrittelemään rajansa. Moni on venytännyt niitä liikaa, eikä homma pysy hallinnassa”, Hartelin pohtii.

Lammela arvioi, että porukan yhtenäisyys on eittämättä yksi Finlandersin pitkän iän salaisuuksia.

”Olemme bändi, joka viihtyy hyvin keskenään. Ei tämä vielääkään monesti tunnu ’työltä’, ja tykkään edelleen tästä musiikistakin. Meillä on ollut onnea, että olemme saaneet tehdä mielekkäitä, vaihtelevia keikkoja koko bändin uran ajan.” ●

Tanssikeikalle kertyy kestoja, joten paussikin on paikallaan. Puurtamisen maulta välttyy, kun bändin kemia toimii.

ASIAKKAAT LAUTEILLE

SATOJEN ja taas satojen tanssilavojen verkoston harveneminen käynnistyi suomalaisen maaseutuväestön alkaessa muuttaa kaupunkikeihin. Tanssilavoja on nykyään enää alle sata: jotkut täysillä anniskeluoikeuksilla varustettu- ja ympärivuotisia viihdekeskuksia, toiset paikallisen harrastustoimen ylläpitämiä paikkoja, joissa pannaan jalalla koreasti kerran kuussa kesäaikaan.

Nimekkäiden tanssiorkesterien esiintymispaikat keskittyvät nyky-Suomen väestön taivoon Vaasasta Kuopioon vedetyn vaakaviivan eteläpuolelle. Oulun pohjoispuolen keikat tehdään Lapin hiihtokeskusten yökerhoissa.

Samalla kun tanssipaikkojen määrä on vähentynyt, niiden laatu on parantunut kohisten.

”Takahuone ei enää ole pusikossa, ja monissa on valmiina laadukkaat äänentoistolaitteet, ei tarvitse kuin kytkeytyä niihin”, **Jussi Lammela** iloitsee.

Tanssiravintolat alkoivat kadota toden teolla vasta 1990-luvulta lähtien – vaiheessa, jossa tanssilavojen määrä oli jo ehtinyt asettua pysyvähkään vakiotasoon.

Tanssiravintoloiden kato on jatkunut näihin päiviin, ja tänään niissä tanssitaan usein itsepalvelueriaatteella karaoke-solistin tahtiin.

Keskisuudessa suomalaiskaupungissa, jossa 1980-luvulla oli tusina tanssiravintolaa, ei ole välttämättä enää ensimmäistäkään. Erityisesti alkuvuokolla elävää tanssimusiikkia tarjoavien ravintoloiden määrä on vähentynyt dramaattisesti.

Tämän päivän Suomessa tanssiravintolat, joiden resurssit sallivat nimi yhtyeen buukkaamisen arki-iltaan, voi laskea jo yhden käden sormilla. Ravintolakeikkojen puutetta ovat nousseet paikkaamaan risteilyalukset, joilla myös Finlanders nykyään arkikeikkansa soittaa.

”Bändeillä, jotka eivät kelpaa laivoille ei ole enää viikolla keikkoja, ja soittajien ei auta kuin mennä päivätöihin”, Lammela harmittelee. ●

Työsuhde tuo
ansiosidonnaisen
työttömyysturvan.

Muusikon turvaverkko

Osaaville ja pätevillekin muusikolle
voi tulla aikoja, jolloin työtä ei ole.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Freelance-muusikon leipä kertyy monista murusista. Keikat, levytykset, taltiointikorvaukset ja määräaikaiset työsuhteet muodostavat laajan työtehtävien kirjon, jotka ovat useille arkipäivää.

Ajoittaiset työttömyysjaksot ovat tuttuja monille osaaville ja pätevillekin freelancemuusikoille, sanoo Muusikkojen liiton freelancereiden luottamusmies **Juho Viljanen**.

”Pitkään kestäviä toimeksiantoja tai työsuhteita ei ole usein. Seuraavan puolen vuoden kalenterinsa tietää harvoin – tämän tunnen omastakin kokemuksestani”, pasuunaa ja lyömäsoittimia soittava Viljanen sanoo.

Hän on soittanut muun muassa **Ismo Alangon, Tuomari Nurmion, Lauri Porran** ja **Jonna Tervomaan** yhtyeissä.

”On vain totuttava elämään sen tosiasian kanssa, että muusikon työ ei ole ennustettavaa. Sen mitä on edessä, voi tietää ehkä puoli vuotta tai korkeintaan vuoden ajaksi.”

Free-muusikolla voi olla pysyvämpi kiinnitys esimerkiksi teatterimuusikkona, mutta työtä siinä on usein niin vähän, että se yksinään ei elätä.

Liiton luottamusmiehenä Viljasen keskeinen tehtävä on neuvua freelancermuusikoita sopimusasioissa, työsopimuksissa,

palkkioissa, tekijänoikeuksissa, työehtosopimuksissa ja muissa ammatin käytännön asioissa. Alan kirjavat käytännöt ovat tulleet vuodesta 2012 tehtävää hoitaneelle tutuksi.

Muusikkojen liiton noin 3 400 jäsenestä kaksi kolmasosaa on freelancereita. Kolmasosa työskentelee muun muassa sinfoniaorkestereissa.

Puhelin ei ala soida heti

Työtilanne selkiää joksikin aikaa, jos muusikko saa kiinnityksen merkittävän artistin taustabändiin. ”Se voi kestää esimerkiksi vuoden, mutta sen jälkeen voi pudota tyhjän päälle.”

Jos vuoden ajan on bändikiinnityksen vuoksi vastannut ei kaikille muille työtarjoajille, kestää aikansa ennen kuin puhelin alkaa jälleen soida ja uusia työtarjoajia ilmestyä.

Tällöin tarvitaan turvaverkkoa, turvaa työttömyyskausille. Työttömyysturva jakautuu tehdyn työn mukaan: työsuhteessa olevilla ja työttömyyskassaan kuuluvilla on mahdollisuus ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan, yrittäjinä toimivilla taas ei.

Sama koskee työhön liittyvää sosiaaliturvaa. Työsuhteessa se kertyy palkan perusteella, yrittäjillä maksetun yrittäjäeläkevakuutuksen mukaan. Se on Eläketurvakeskuksen mukaan usein alimitoitettu, ammatin-

ja liikkeenharjoittajilla keskimäärin vain 70 prosenttia verotetusta työtulosta.

Esiintyvän muusikon työ katsotaan oikeuskäytännössä perinteisesti työsuhteeksi. Muusikko voi kuitenkin yrittäjänä tehdä työtä toimeksiantonakin.

Jos työ tehdään työsuhteessa, siinä säilyy mahdollisuus ansioon suhteutettuun sosiaaliturvaan ja eläke karttuu, Juho Viljanen muistuttaa. ”Yrittäjänä eläke ja turva on omalla vastuulla ja olen itse kokenut helpommaksi työsuhteissa työskentelyn.”

Työsuhde tuo turvaa

Iso osa keikkamuusikon työstä tehdäänkin työsuhteessa, yleensä ohjelmatoimiston kautta. Tällöin ohjelmatoimisto sopii keikat ja artisti on työsuhteessa siihen. Palkka ja eläkemaksut tulevat ohjelmatoimistolta.

Muitakin toimintamalleja on. Artistilla voi olla oma yritys, joka laskuttaa keikan tilaajaa ja yhtyeen muusikot ovat työsuhteessa yritykseen. ”Joissakin tilanteissa jokainen muusikko laskuttaa keikan tilaajaa omalla toiminimellään.”

Osa ammattilaisista on yrittäjähenkisiä ja haluavat hoitaa kaiken oman yrityksensä kautta. ”Kyse on mentaliteetistä, osa muusikoista haluaa sopimus- ja neuvotteluvapauden.” >>>

Freelance-muusikoiden luottamusmies Juho Viljanen tuntee alan arjen.

>>>

Viljanen ei näe selkeää trendiä työsuhteen tai yrittäjyyden suosion välillä, monet musikit toimivat molemmilla tavoilla. Jotkin työt kulkevat oman yrityksen kautta, toiset taas ovat työsuhteista työtä.

”Luottamusmiehenä kannustan toimimaan työsuhteessa, jos siihen on mahdollisuus. Tällöin säilyvät aina työhön liittyvä vakuutus, palkka, työttömyysturva ja eläkemaksu. Työehtosopimusten piirissä työskennellessä palkkaus ja muut ehdot on turvattu kollektiivisesti.”

Markkinat ovat kuitenkin muuttuneet. ”Jos on oma bändi, toiminimi voi olla joustava tapa toimia”, Viljanen sanoo.

Monta asiaa tarkistettava

Free-muusikolle työttömyys on usein tuttua, ainakin toisinaan. ”Korkeankin profiilin musikolla voi olla työttömyysjaksoja, alalla on hiljaisiakin kausia. Moni tekeekin muuta keikkailun lisäksi, esimerkiksi opetusta tai muuta alaan liittyvää.”

Työttömyyskorvauksen kannalta on pulmallista, mikäli tekee paljon keikkoja, joista ei makseta palkkaa vaan työkorvausta. Työkorvaus ei kerrytä työttömyyskassan turvaa ja voidaan tulkita yrittämiseksi, joka vaarantaa korvauksen piiriin pääsemisen.

”Yritän tähdentää, että keikasta sovittaessa on tarkistettava monta asiaa. Ei vain missä ja milloin soitetaan, vaan lisäksi kenen kanssa työ sopimus tehdään. Enää ei riitä, että lupautuu keikalle, pitää tietää miten korvaus maksetaan.”

Teatterissa ja kaupunginorkestereissa free-musikit tekevät työsuhteista työtä ja tämä on yleensä pulmaton tilanne.

”Mutta nykyään on oltava tarkkana ennen ja jälkeen keikan. Enää ei riitä, että osaa stemmat. Ulkomusiikillisetkin asiat on osattava hoitaa. Puhun tästä erityisesti nuorille alalle tuleville.” •

Jos työttömyys iskee

Miten välttää se, ettei työtöntä muusikkoa tulkita yrittäjäksi?

Teksti HEIKKI JOKINEN

Työttömäksi joutuneelle muusikolle yksi kysymys on kaikkein tärkein: onko hän tehnyt työnsä työsuhteessa vai yrittäjänä? Se kun ratkaisee työttömyysetuuden suuruuden.

Mikäli työ on tehty työsuhteessa ja muusikko kuuluu työttömyyskassaan, korvaus suhteutetaan ansioihin. Jos tulkitaan yrittäjäksi tai ei kuulu kassaan, korvaus on pienempi. Muusikkojen liiton jäsenet kuuluvat yleensä työttömyyskassa Finkaan.

Yrittäjämusiikoilla on mahdollisuus kuulua erityiseen yrittäjien työttömyyskassaan, mutta sen jäsenmaksut ja korvausmenettelyt poikkeavat palkansaajien kassoista.

Toinen tärkeä kysymys on se, mitä työttömyyden aikana voi tehdä. Free-muusikko voidaan tulkita omassa työssään työllistyneeksi yrittäjäksi, jolloin oikeus työttömyysetuuteen muuttuu.

Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeissa annetaan suuntaviivat sille, milloin työtön taiteilija voidaan tulkita sivu- tai päätoimiseksi yrittäjäksi.

Jos työttömyysaikaisen yrittäjäläunatoksen työn toiminnan työ määrä on este päätoimisen työn ottamiselle, työtön tulkitaan yrittäjäksi. Oikeus työttömyysetuuteen poistuu.

Jos työ on vähäistä, se voidaan tulkita sivutoimiseksi yrittäjyydeksi. Tällöin etuutta

voi saada. Ohjeet korostavat, että tulojen vähäisyys ei ole sivu- tai päätoimisuuden kriteeri.

Vaikka ei tienaisi juuri mitään, työ voidaan katsoa päätoimeksi. Yrittäjillä ei vähimmäispalkkoja ole, kuten työsuhteisilla ammattiliittojen solmimissa työehtosopimuksissaan.

Ammattitaitoaan saa sen sijaan ylläpitää työttömänäkin. Soittimia ei tarvitse myydä tai pantata vaan itseksensä voi harjoitella. Työhuoneensakin voi säilyttää, samoin osallistua alan kongresseihin tai muuhun vastaavaan verkostoitumiseen.

Uusiin työvälineisiin saa perehtyä ja apurahoja hakea. Esiintyä saa satunnaisesti ja kertoa työstään yleisölle.

Yleisellä tasolla muusikko voi ammattitaitoaan työttömänäkin siis ylläpitää. Jos harjoittelu liittyykin tiettyyn meneillään olevaan tai tulevaan hankkeeseen, se on omaa työtä eikä oikeuta työttömyysetuuteen.

Satunnaisia keikkoja tekevän muusikon on hyvä tähdentää TE-toimistolle, että etsii silti työtä eikä toimi alan yrittäjänä.

Muusikkojen liitto neuvoo jäseniään työttömyyteen liittyvissä asioissa. Kukin tapaus on yksilöllinen ja säännöt tulkittaneen moniselitteisiä, apu on usein tarpeen. •

Työttömänä ei tarvitse myydä kitaraansa.

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia ääniteknologian uutuuksia. Teksti: Tommi Saarela

Ääntä korviin

LANGATON korvamonitointi alkaa olla arkipäivää kaiken koko- ja budjettiluokan keikoilla. **IE 40 PRO** on Sennheiserin uuden nappikuulokesarjan ensimmäinen ja edullisin malli.

Valmistajan mukaan laadukkaalle korvamonitoinnille asetetut korkeat odotukset ylittyvät vaivattomasti IE 40 PRO:n kuuloke-elementin avulla, jonka toisto-ominaisuudet tarjoavat lämmintä, tarkkaa, vähäsäröistä ja vahvaa soundia samalla kun kuuloke antaa suojaa ylenpalttista lavamelua vastaan.

IE 40 PRO -kuulokkeen 10 millimetrin laaja-kaistaelementin kerrotaan toistavan 20–18000 Hz alueella ja jopa 115 desibelin äänenpaineella.

Valmistaja kertoo kiinnittäneensä erityistä huomiota keikkakäytössä kriittisimpään kohtaan eli johtoliitäntään, joka on umpioitu turvallisesti kuulokkeen sisään.

IE 40 PRO.

Henkilökohtaisen monitorikuuntelun lisäksi IE 40 PRO lupaa vähentää musikon ulkoista äänenpainetta jopa 26 desibelin edestä. Tämän toteuttamiseksi nappikuulokkeille tulee paketissa neljä sovitetta: kolme erikokoista siikonista (S, M, L) ja yksi vaahtomuovinen (M).

Sadan euron tuntumaan sijoittuva IE 40 PRO on saatavilla läpikuultavana ja mustana versiona. •

Lisätiedot: sennheiser.com

Mikki mallintaa menneisyyttä

ANTELOPE AUDION uuteen Edge-mikrofoniperheeseen kuuluu kolme vaativaan studiokäyttöön suunniteltua korkealuokkaista kondensaattorimallia.

Arvostettujen vuosikertamikrofonien ominaisuuksia softan avulla mallintavan mikrofoniolmikon perusmallina on kiinteällä herttakuviolla varustettu suurikapselinen **Edge Solo**, ja sen isoveljiä ovat kahdella suurkapselilla varustetut **Edge Duo** ja **Edge Quadro**.

Vaihdeettavalla suuntakuviolla varustettu Edge Duo mahdollistaa mikin taltioiman kahden signaalin siirron erikseen, ja niiden pitämisen erillään joustavasti aina editointivaiheeseen asti.

Edge Quadro puolestaan venyy 360 asteen kolmiolotteiseen äänittämiseen asti. Kahden kapselin kääntyvä rakenne mahdollistaa tyypillisten M/S-, X/Y- ja Blumlein-stereotekniikoiden lisäksi 3D-suuntakuviot. Ylempää kapselia voidaan kääntää äänettömästi jopa äänitystilanteessa.

Edge-mikrofonin käyttäjälle maksuttomia plugaripohjaisia mikkimallinnuksia on saatavilla piakkoin liki parikymmentä, ja niiden avulla päästään imitoimaan monia arvostetuimpia mikrofoni-klassikoita menneiltä vuosikymmeniltä.

Jokaiseen Edge-mikrofonipakettiin sisältyy korkealuokkainen kova säilytyskotelo, kehto ja tuulisuoja sekä haaroitettu XLR-kaapeli.

Antelope Audion uudet Edget edustavat mikrofonioiden todellista high endiä: hintaluokka on mallista riippuen 3 000–4 000 euron tietämillä. •

Lisätiedot: antelopeaudio.com

Edge Solo, Edge Duo ja Edge Quadro.

Nuendo Live 2.

Keikat talteen

CUBASE-musiikkiohjelmistosta tunnetun Steinbergin Nuendo Live on edennyt kakkosversioonsa. **Nuendo Live 2** on jopa 192 kHz näytetaajuuteen venyvä keikkaäänitysratkaisu selkeässä yhden ikunan käyttöliittymässä räätälöitävine mittaripaneelivineen.

Varmatoimiseksi kuvailun kakkosukupolven Nuendo Liven tärkeimpiin uudistuksiin lukeutuu entistä syvempi kommunikaatio Yamahan CL- ja QL-mikserien kanssa, minkä myötä softan äänitystoimia voi hallita kätevästi mikserin välityksellä.

Softan avainominaisuuksiin kuuluva Virtual Soundcheck -toiminto sallii aiemmin taltioitujen keikkaäänitysten käyttämisen esiintymistä edeltävään äänentarkistukseen ilman, että artistia tarvitsee vaivata lavalle. Äänitystoimintojensa lisäksi Nuendo Live 2 tarjoaa keskeiset muokkaustyökalut, joiden avulla peruseditointi onnistuu jo tien päällä heti show'n päätyttyä. •

Lisätiedot: www.steinberg.net

KUVAT: LASSI ARKELA

KUVAT: SAMI SILIN

Tapahdumia ja konserteja järjestävien Live Nation Finlandin toimitusjohtaja Nina Castrén ja Fullsteam Agency'n toimitusjohtaja Tuomo Tähtinen sanovat, että maantieteellinen sijaintimme vaikeuttaa supertähtien saamista Suomeen. Kun mukana on paljon tekniikkaa ja kalustoa, rahti tulee merta pitkin ja vie aikaa.

”Montaa artistia voisi myydä enemmän kuin areenaan mahtuu.”

Konsertit ja yleisöt kasvavat

Ihmiset ovat liikkeellä ja käyvät keikoilla. Elämykset nousevat tärkeämmiksi ja konserteilta odotetaan enemmän.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Musiikkitapahtumien luonne on muuttunut viime vuosina, arvelee Live Nation Finlandin toimitusjohtaja **Nina Castrén**.

Yleisön ikärakenne on nyt erilainen. ”Pari vuosikymmentä sitten niissä kävi nuoriso, nyt Guns N’Roses-konsertissa oli paikalla neljä sukupolvea.”

”Kun samaan tapahtumaan myydään sekä perhe- että eläkeläislippuja, se on iso murros musiikkibisneksessä.”

Live Nation Finland on Suomen suurin tapahtumajärjestäjä. Vaikka se järjestää myös perheviihdetapahtumia kuten Disney on Ice tai Cirque du Soleil, pääpaino on musiikissa. Viime vuonna yhtiön liikevaihto oli 42,6 miljoonaa euroa, josta iso osa tulee kansainvälisten tähtien konserteista.

Noin 40 työntekijän Live Nation Finlandin omistaa yhdysvaltalainen pörssi-yhtiö Live Nation Entertainment. Lontoossa päämajaansa pitävä yhtiö toimii kymmenissä maissa maailman eri kolkilla.

Väki on liikkeellä

Valitettavasti Suomi on yhä Euroopan laidalla, Castrén sanoo. Tunnettujen kansainvälisten artistien saaminen maahan on kallista eikä aina helppoa.

”On muistettava, että meidän ja Euroopan välissä on meri, rekat kulkevat aina pari päivää tänne.” Etäisyydet Suomessa ovat isoja ja väestöpohja pieni.

Suuria keikkapaikkoja on vähän, Castrén sanoo. ”Montaa artistia voisi myydä enemmän kuin areenaan mahtuu. Artistin palkkio on sama myydään konserttiin 10 000 tai 20 000 lippua.”

Tilanne on paranemassa, sillä uusia musiikillekin sopivia suurhalleja on suunnitteilla ainakin Tampereelle, Turkuun, Ouluun ja Helsinkiin.

Monen maailmanluokan artistin tie on kuitenkin kulkenut Suomeen viime vuosina. Taustalla on yleisön entistä suurempi halu etsiä elämyksiä ja maksaakin niistä.

Metallican ensi kesän konsertti Hämeenlinnassa myi tänä syksynä alle viikossa yli 50 000 lippua. Samoihin aikoihin britti-artisti **Ed Sheeranin** ensi kesän Malmin

lentokentällä Helsingissä pidettävän konsertin 60 000 lippua myytiin loppuun 20 minuutissa. Hänelle järjestettiin heti lisäkonsertti.

”Nämä eivät kilpaile keskenään vaan saivat väen liikkeelle. Se on oleellista, saada väki liikkeelle.”

Kansainvälisyys on tärkeää

Kansainvälinen yhteistyö on ehdottoman tärkeää kansainvälisissä esiintymisissä, Nina Castrén sanoo. Ulkomaisten esiintyjien valinta vaatii ammattitaitoa.

”Jos me arvioisimme aina oikein, keitä tuoda Suomeen, olisimme onnekkaita. Jotkin lajit ja tyylit – kuten heavy – menevät Suomessa hyvin, mutta kansainväliset tiedot ovat tärkeitä.” Suomen toimisto kuulee Live Nationin muiden maiden sisäryhtiöiltä, mikä siellä menestyy ja mitä on nousussa.

”Kuusi promoottoriamme seuraavat tätä jatkuvasti. He ovat viikottain yhteydessä muiden maiden myyjiin konferenssi-puheluihin ja muutoinkin.” Erityisen tiivistä yhteistyö on Pohjoismaiden sisäryhtytysten välillä. >>>

KUVA: PIETARI PUUROVAARA

Live Nation Finland järjestää ensi kesäkuussa maailmalla menestyneen Sunrise Avenuen suurkonsertin Helsingissä. Yhtiö järjestää myös Reino Nordinin keikkoja.

>>>

Kansainvälisten tähtien saapumista määrittää pitkälti heidän konserttikertueidensa kulku.

”Live Nation saattaa ostaa koko konserttikertueen ja siihen voi sopia Suomikin”, Castrén kertoo monikansallisen Live Nation -yhtiön piirissä toimivasta yhteistyöstä.

Jos ulkomainen artisti on vähemmän tunnettu ja keikkapaikaksi riittää klubi eikä jäähalli, konserttien järjestäminen Suomeenkin on helpompaa. ”Kun tuotannon kuljettaminen ei ole haaste, bändi kyllä lentää.”

Areenakeikkojen aika

Live Nation Finlandin näkyvintä toimintaa ovat suurten ulkomaisten tähtien suurkonsertit, mutta se järjestää paljon kotimaisten artistien esiintymisiä sekä välittää niitä muille.

”Kaikille artisteille voi järjestää keikan, mutta oikean paikan valinta on tärkeää. On paljon kysymyksiä, jotka on ratkaistava: millainen artisti sopii Savoyhin ja Kuudenteen Linjaan, mitkä ovat makuerot maakunnissa ja yliopistokaupungeissa, ja rannikolla kysytään suomenruotsalaisia artisteja.”

Elävän musiikin kysyntä on virkistynyt, Nina Castrén sanoo. ”Suomen talouden tilanne vaikuttaa selkeästi lippujen myyntiin.”

Samalla kotimaiset muusikot ovat nousseet ulkomaisten rinnalle. ”Viisi vuotta sitten ei tainnut kukaan suomalainen artisti vetää Hartwall-areenaa täyteen. Nyt sellaisia on useita.”

Vaikka suomalaiset artistit saavat isoja yleisöjä festivaaleilla, oman areenakeikan järjestäminen on eri asia. ”Sen suunnittele näköisekseen ja myy omalla nimellä. Se on artistille aivan eri luokan juttu.”

Uusia elämyksiä

Samalla yleisön odotukset kasvavat. Jäähallissa tai stadionilla järjestettävältä konsertilta odotetaan mahtavaa elämystä. Tämä asettaa tuotannolle kovat vaatimukset valoshowsta yksityiskohtiin asti.

”Musiikin on tarjottava isompi tai muunlainen elämys kuin kotona. Siksi tuotanto on tärkeä. Konsertti on myös sosiaalinen tapahtuma.” Konsertit kilpailevat ihmisten vapaa-ajasta, ja se kilpa on nykyään kovaa.

Nina Castrén uskoo musiikkitapahtumien pitävän pintansa. ”Nälkä kasvaa syödessä, yleisö vaatii enemmän ja on valmis kohtaamaan elämyksiä aivan eri tavalla kuin ennen.”

Siksi lipun hinta joustaa enemmän kuin aikaisemmin. Eri tyyppisiä lippuja on enemmän ja niitä voi paketoita palveluihin.

Edullisiakin lippuja on kuitenkin oltava aina saatavilla. ”Artisteille on tärkeää, että hinta ei ole este artistin ja fanien kohtaamiselle.”

Fullsteamilla huippuvuosi

Meillä on käynnissä huippuvuosi, ja ensi vuosikin näyttää oikein hyvältä, sanoo Fullsteam Agencyn toimitusjohtaja Tuomo Tähtinen.

Esimerkkejä riittää ja eri musiikkityyleille on selvästi kysyntää. Cheekin jäähyväiskiertue päättyi Valot sammuu -suurkonsertteihin elokuussa. Ed Sheeranin ensi kesän 60 000 lippua menivät hetkessä ja johtivat lisäkonserttiin.

Kingston Wallin juhlakeikka Tavastialla myytiin loppuun kahdessa minuutissa. Sen suosio poiki Jukka Jyllin, Sami Kuoppamäen ja Von Hertzen Brothersin kymmenen konsertin kiertueen ensi helmi-maaliskuuksi.

Fullsteam Agency on konserttien ja tapahtumien järjestäjä sekä esiintyjien välittäjä. Sen viime vuoden liikevaihto oli 9,3 miljoonaa euroa ja yhtiöllä on yli 20 työntekijää. Sen omistaa saksalainen FKP Scorpio -tapahtumajärjestäjä.

Suomi pullon pohjalla

Ulkomaisten artistien Suomeen saamisessa Tähtisen kokemus on sama kuin Live Nation Finlandin Nina Castrénilla, maantieteellinen sijaintimme asettaa tietyt rajat. Jos mukana tulee paljon tekniikkaa ja kalustoa, se on rahdattava meren yli. Tämä vie aikaa.

”Jos kiertueet eivät jatku Venäjälle tai Baltiaan, olemme pullon pohjalla. Olemme altavastaajan asemassa Keski-Eurooppaan nähden, jopa Pohjoismaihin.”

Apuna on Fullsteamillakin kansainvälinen yhteistyö. ”Omistajamme FKP Scorpio on Euroopan johtava festivaalijärjestäjä, teemme kasvavassa määrin yhteistyötä konsernin sisällä.”

Silti konsernin kaikki yhtiöt ovat yrittäjähenkisiä, Tähtinen muistuttaa. ”Ja sitä on hallettu vaalia.”

Yhteys toimii toisinkin päin. ”Jos meillä on artisteja, joilla on ambitiota kansainvälistymiseen, voimme auttaa. Luotto ja innostus artistia kohtaan on tietysti löydettävä toisestakin päästä.” Toistaiseksi tällaista toimintaa on ollut vähän, ydintoiminta keskittyy Suomeen.

Tapahtumien järjestäminen on herkkä bisnes. ”Yksi tai pari ei ihan odotusten mukaan mennyttä tapahtumaa voi kääntää kelkan helposti. Festivaaleissa ja isommissa tapahtumissa riskit ovat luonnollisesti suuremmat.”

Talous mietittävä tarkasti

Tähtisen ymmärrys on se, että kansainvälisten artistien palkkiot ovat nousseet. Se näkyy lippujen hinnoissa ja siinä, että konsertin talous on mietittävä tarkasti.

”Voi olla, että artisti on suosittu Britanniassa tai Keski-Euroopassa, mutta suosio tai genre ei ole niin suuri täällä.”

Mikäli Suomi on ottanut hyvin vastaan uransa alussa olevan artistin tai yhtyeen, se voi toimia hyväksemme. ”Jos meistä tulee osa artistin tarinaa, he palaavat tänne vaikka heistä tulisi isojakin tähtiä.”

Alan kehitys näyttää menevän osin eri suuntiin. ”Isot konsertit tuntuvat kiinnostavan yleisöä, ihmiset haluavat nähdä artisteja areenalla. Se on tuonut uutta tuulta. Samalla taas pienet liveklubien toimintaedellytykset ovat muuttuneet haastavammiksi.”

”Siihen liittyy se, että tunnemme markkinat, yleisöt ja keikkapaikat. Nykypäivänä on ehdoton edellytys, että ollaan aktiivisia ja suunnitellaan artistin uraa.”

Keikoilla on imua

”Uskon, että elämysbisnes on merkittävässä roolissa nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Itsekin kuulun sukupolveen, joka on valmis maksamaan konsertista ja kerään elämyksiä”, Tähtinen sanoo.

Konsertteihin tullaan etsimään kokonaisvaltaisia elämyksiä. ”Meilläkin on loistavia kumppaneita, joiden kanssa olemme päässeet tekemään mitä viltimpiä asioita. Kun on mahdollista tehdä uudella tavalla, se on haastavaa konsertin järjestäjällekin.”

Sideways-festivaali on kokonaan Fullsteam järjestämä ja Provinssissa yhtiö vastaa

Konsertteihin tullaan etsimään kokonaisvaltaisia elämyksiä.

Tähtinen toivoo, että yleisö yhä löytää pienemmillekin klubeille. ”En toivo tilannetta, jossa vain isommat keikkapaikat voivat selviytyä.”

Vaikka Fullsteam roosteri painottuu populaarimusiikkiin, kaikenlaiselle musiikille on yleisönsä, Tähtinen sanoo. ”En allekirjoita sitä, että rock on kuollut.”

Seuraavia trendejä Tähtinen ei lähde ennustamaan. ”Mietimme aina artistien kanssa, mikä on heidän tulevaisuudensuunnitelmansa ja mistä yleisöt löytyvät.”

artistien hankkimisesta sekä valtakunnallisesta markkinoinnista.

Konsernitasolla FKP Scorpiolla on paljon kokemusta festivaalien järjestämisestä eri maissa. Sieltä saa tietoa ja vinkkejä.

”Meille on tärkeää, että pystymme esittelemään festivaaleilla aina pääesiintyjien lisäksi uutta suomalaista musiikkia. Festivaalit ovat osa urapolkua.”

Aikaisemmin Music Finlandin toiminnanjohtajana työskennellyt Tuomo Tähtinen aloitti Fullsteam Agencyn toimitusjohtajana maaliskuussa. Huolimatta lyhyestä perspektiivistään nykytyössään hän arvelee, että elävän musiikin tilanne näyttää nyt hyvältä. ”Ihmiset ovat hyvin liikkeellä. Tällä hetkellä keikoilla on selkeästi imua.” ●

Suomi-rapin uranuurtajat Fintelligens ja Kapasiteetti-yksikkö esiintyivät joulukuussa Helsingin Jäähallissa yhdessä Fullsteam Agencyn järjestämässä Rähinä Recordsin 20-vuotisjuhlakonsertissa.

KUVA: FULLSTEAM AGENCY

Krista Siegfriids kuuluu myös Fullsteam Agencyn artistirosteriin.

KEIKKOJEN MÄÄRÄ KASVAA

ELÄVÄN MUSIIKIN KEIKKOJEN määrä on kasvanut Suomessa jo vuosia. Teostolle tehtyjen esitysilmoitusten mukaan viime vuonna elävää musiikkia esitettiin yhteensä 71 066 keikalla.

Keikkojen määrä on ollut nousussa jo pitkään. Vuonna 2016 niitä järjestettiin 62 511 kappaletta, vuonna 2015 yhteensä 60 136 ja vuonna 2014 taas 58 506.

Keikaksi lasketaan yksittäisen artistin tai yhtyeen esiintyminen. Festivaaleilta esimerkiksi kertyy siis tilastoon monta keikkaa.

Teosto on tilastoinut elävän musiikin esiintymisen määrää vuodesta 2009. Ainoan keran luvut kääntyivät laskuun vuonna 2014, jolloin jäätiin alle edellisvuoden määrän. Tuolloin syyksi arveltiin maamme talouden vaikeuksia.

Keikkojen lukumäärässä kärjessä ovat yliopistokaupungit Helsinki, Tampere, Turku, Oulu ja Jyväskylä. Asukasluvuun suhteutettuna taas Lapin hiihtokeskuskunnat Pelkosenniemi, Kolari, Kittilä ja Inari sijoittuvat kärkeen ennen festivaalipitäjä Kaustista.

Esityspaikoista keikkamäärien kärjessä on kaksi laivaa, M/S Finlandia ja M/S Baltic Princess. Niitä seuraavat Tavastia Helsingissä, Helsingin Musiikkitalo sekä Tullikamarin Klubi Tampereella.

Rollaattorilla Ruisrockiin

Music Finland selvitti musiikkialan taloutta vuodelta 2017. Elävän musiikin kokonaisarvo oli 475,5 miljoonaa euroa. Siitä festivaalit, konsertit sekä live-klubit ja -lavat haukkasivat 272,2 miljoonaa euroa.

Moni festivaali raportoi tänä kesänä vahvasta kasvusta ja yleisöennätyksistä, muun muassa Ruisrock, Blockfest, Sideways, Provinssi, Rytmiraide, DBTL, Lieksan Vaskiviikko ja Tammerfest.

Festivaaliyleisön ikähaarukan laajeneminen näkyy Ruisrockissa. Se on jo vuosia tarjonnut yli 70-vuotiaille yhden ilmaisen festivaalipäivän.

Samoin tekee elektroniseen musiikkiin painottuva Weekend-festivaali. Festivaalivuonna 69 täyttäneet ja vanhemmat pääsevät sisään ilmaiseksi. ●

Heikki Jokinen

Mikko Leppänen valmistautuu antamaan sydäniskurilla sähkösykäyksen ja Veli-Pekka Toljonen irrottaa kädet "potilaasta".

Gramexissa opeteltiin elvytystä

Kaikkien yritysten on tärkeää rekisteröidä sydäniskurinsa.

Teksti NOORA MARTTILA Kuvat MATTI MATIKAINEN

Sydäniskuri eli defibrillaattori on laite, jolla pysähtynyt sydän voidaan käynnistää uudelleen. Ammattikiehellä sanoen sillä poistetaan sydämen pysäyttänyt rytmihäiriö.

Sydäniskuri tai "defi" on useimmille meistä tuttu television lääkärisarjoista. Harva tietää, että sydäniskureita on Suomessa noin 3 000 työpaikan lääkintätarvikkeiden kaapissa.

Hätätilanteessa apu olisi siis monasti varsin lähellä, jos siitä vain tiedettäisiin. Siksi Suomen Sydänliitto kampanjoi aktiivisesti sen puolesta, että yritykset rekisteröivät niillä olevan sydäniskurin julkiseen defi.fi -rekisteriin.

Gramex rekisteröi sydäniskurinsa

Gramex on yksi niistä työpaikoista, joilta tämä laite löytyy. Kun Gramex rekisteröi oman sydäniskurinsa, tekijänoikeusjärjestö sai kuulla olleensa tasan kahdestuhannes rekisteröitynyt.

Sydänliitto myös antoi Gramexin henkilöstölle opetusta sydäniskurin käyttöön.

Helppo oppia

Sydänliiton kotisivuilla opastetaan, että sydäniskurin käyttöä ei kannata arastella – laite antaa iskun vain, jos se tunnistaa sen tarpeelliseksi. Kotisivun mukaan laite neuvoa käyttäjää ääniohjauksella ja selkeillä kuvallisilla ohjeilla.

"Harva kansalaistaito on niin helppoa kuin kuunnella ja seurata sydäniskurin ohjeita", sanoo Sydänliiton pääsihteeri **Tuija Brax**, joka on myös Gramexin puheenjohtaja.

"Sydäniskurilla ei pysty vahingoittamaan ihmistä, ainoa moka jonka voi tehdä on olla käyttämättä laitetta hädän hetkellä."

Sydänpysähdyksissä ensimmäinen auttaja on usein ohikulkija eli kuka tahansa meistä. Siksi sydäniskurin käyttöön kannattaa tutustua ja sellaisen omistajan kannattaa rekisteröidä laitteensa.

Ole valmis auttamaan

Gramex haluaa omalla esimerkillään muistuttaa kaikkia musiikkialan toimijoita, että kuka vain voi pelastaa toisen hengen kunhan uskaltaa ryhtyä toimeen.

Sydäniskureiden paikkatietoja kerätään kansalliseen defi.fi -palveluun, josta vastaavat Suomen Elvytysneuvosto, Suomen Punainen Risti ja Suomen Sydänliitto.

Laitteen rekisteröi palveluun sen haltija. Defi.fi -palvelun avulla kuka tahansa voi selvittää nopeasti lähimmän sydäniskurin sijainnin. Suomessa kaksi kolmasosaa sydäniskurista on rekisteröity.

Sydänliiton pääsihteeri Tuija Brax (toinen vas.) ojensi Gramexin toimitusjohtajalle Ilmo Laevuolle ja Gramexin ensiapuvastaavalle Tarja Henrikssonille (toinen oik.) kunniakirjan kiitokseksi sydäniskurin rekisteröinnistä.

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita.
Teksti: Tommi Saarela

Quantumloop.

Höfner.

Potkua komppaamiseen

AKUSTISISTA kitaroistaan tunnetun Ortegan "kitarapedaalit" eivät ole ihan tavallisimmasta päästä. Viidellä pedaalimallilla on kaikilla sama tarkoitus: antaa trubaduurikitaristin saappaan alle jotain järkevämpää taputeltavaa kuin esiintymislavan lattia.

Yksinkertainen, passiivinen perusmalli Analog välittää kontaktimikrofonin kautta buutsin töminän piuhaa pitkin sellaisenaan, joten poljennan sävyä voi värittää kitaravahvistimen ekvalisointi- ja kaikusäätimillä.

Muuntajalla tai paristoilla toimivat Horse Kick V2 ja Horse Kick Pro tarjoavat yhdestä viiteen samplattua perkussiosoundia, joita soittaja liipaisee polkemalla. Huippumalli **Quantumloop** sisältää peräti 20 perkussiosamplea ja jopa viiden minuutin tallentimen, "luupperin". Kitaransoitantaa voi kompata bassorummun, tamburiinin, cajonin ja lehmänkellon tapaisilla perkussioäänillä.

Kytöntäperiaate on kaikissa malleissa sama: jos kitarasignaalin kuljettaa voimakkuussäädöllä varustetun pedaalin läpi, perkussioääni saadaan kyytiin samaan piuhaan, eikä erillistä äänentoistokanavaa polkimelle tarvita. Useampikanavaiseen vahvistimeen voi kytkeä polkimen erikseenkin, jolloin kitaran ja polkimen sävyjä voi säätää itsenäisesti.

Ortegan kitaroiden designia mukailevien puupintaisten polkimien alustakumi vaimentaa pedaalin kolinaa lattiapintaa sekä vähentää liukumista poljettaessa. Hintahaarukka ulottuu vajaasta sadasta vajaaseen kolmeen sataan euroon. ●

Lisätiedot: www.hofner.com

Lisätiedot: www.ortegaguitars.com

Hyvää vuosikertaa

VIULUNMUOTOISELLA bodilla varustetusta **Höfneristä** tuli bassokitaraiden klassikko, kun sellainen tarttui **Paul McCartneyn** käsiin vuonna 1963. Tapauksen 55-vuotispäivän kunniaksi saksalainen Höfner on tuonut saataville näköispainoksen legendaarisesta "viulubassostaan", joka on viimeistelty ikääntyneen oloiseksi poikkeuksellisen lakkakäsittelyn avulla.

Jokainen viehättävästi reissussa rähjäntyneen näköinen 'Relic' 63 on yksilöllinen soitin, sillä ikäännyttämisprosessi on tarkkaa käsityötä.

Basson kahdesta osasta valmistettu kaula on loimuvaahteraa, kuten sen kuusikannella varustettu ontto koppakin.

Tilaustyönä valmistettavan retrobasson vakiovarusteisiin kuuluvat helmiäiskoristeinen plektra-suojus sekä vanhan koulun hihna ja laukku. ●

Hienostunut symbaalisarja

MAAILMAN arvostetuimpiin symbaalivalmistajiin lukeutuvan Zildjianin uusi **K Sweet -sarja** on tarkoitettu rumpaleille, jotka haluavat ottaa huomioon yleisön ja soittajatoverien korvat.

"Vähemmän melua, enemmän sävyjä" -periaatteella suunnitellun K Sweet -malliston sointia kuvaillaan tummaksi, herkäksi ja hienostuneeksi, ja se sisältää kymmenkunta symbaalia, jotka ovat keskimääräistä ohuempia mutta samalla kookkaampia.

Sarjan 15- ja 16-tuumaisiin hi-hateihin on yhdistetty hyvin ohutta yläsymbaalia selvästi raskaampaan alasympaaliin. Kuvat ovat sorvaamatotomat, kuten myös aksentisympaaleissa, joita on tarjolla laaja kattaus tuuman portain 16:sta aina

K Sweet -sarja.

20:een. Kompisympaalit ovat 21- ja 23-tuumaisia, ja sarjan kokonaisilmeestä poiketen eivät erikoisohuita vaan "Medium Thin" -vahvuisia.

Sarjan soinnilliset erityispiirteet huomioiden K Sweetien voisi arvella olevan ystävällisiä symbaaleita paitsi korville myös mikrofoneille, ja oivia

käyttöympäristöjä niille voisi löytyä esimerkiksi teatterin ja jazzin lisäksi lounge-, cocktail- ja tanssibändeistä.

Symbaalien kappalehinnat sijoittuvat koosta ja mallista riippuen noin 300–500 euron haarukkaan. ●

Lisätiedot: www.zildjian.com

Ylevöitynyttä arkea etsimässä

MINULTA ON JOSKUS kysytty, miksi soitamme niin vaikeaa musiikkia”, sanoo Tulkinnanvaraista-konserttisarjan taiteellinen johtaja, selisti **Juho Laitinen**.

”En oikein ymmärrä kysymystä. Mikä ei tuntuisi hankalalta ennen kuin siihen on tutustunut? Kahvin juominenkin on aluksi vaikeaa.”

Tulkinnanvaraista-konserteissa kuullaan lähinnä uutta kokeellista musiikkia ja historiallista avantgardea. Tässä yhteydessä historiallinen musiikki tarkoittaa esimerkiksi 1960- ja 1970-lukujen teoksia.

Juho Laitinen sanoo hyväksyvänsä sen, että kaikki eivät konsertteihin tule. ”Siinä, ettei pidä jostakin, ei ole mitään vaarallista. [Säveltäjä] **John Cagekin** sanoi, että on yhtäläisesti

hyväksyttävä se, mistä pitää ja se, mitä inhoaa.”

Kallion nykymusiikkipäivät ovat osa Tulkinnanvaraista-konserttisarjaa. Ensi tammikuussa pidettävät kymmenen päivän pitkäkestoinen Vallilassa Konepaja Brunon teollisuushallissa.

Kyse on hankkeesta, joka tapahtuu taiteellisen työn ja tutkimuksen rajalla, tohtoriksi itsekkin valmistunut Laitinen määrittelee. ”Pääasia ei ole repertuaari. Luotaamme avantgarden ja modernismin historiaa ja esittelemme niiden filosofiaa ja estetiikkaa.”

”On aivan ok, että ihmiset nauttivat konserteista tai eivät nauti, mutta se ei ole toimintamme modus operandi, toiminnan tapa.”

Laitisen tavoite on olla mukana määrittelemässä uudelleen yhteisesti hyväksytyt rajat ja tuoda kuuluviin ääniä niiden ulkopuolelta.

”Olen kiinnostunut siitä, mitä yhteistä on todellisuudella ja taiteella. Pohdin, miten konserttitilanne voisi olla arkinen mutta silti innostava.”

”Että taide tulee arkipäiväisemmäksi, mutta arki ylevöityy”, Laitinen sanoo ja muistuttaa

”Ohjelmisto on suunnattu utelaille ja empaattisille ihmisille”, Juho Laitinen sanoo Tulkinnanvaraista-konserttisarjasta.

kuinka hienoa on esimerkiksi hengittää. ”En halua olla osallinen porvarillis-kapitalistisessa musiikkikulttuurissa enempää kuin on pakko.” >>>

”Konserttisarja on kompositio, se on minun instrumenttini. Sen volyyymi on jo niin iso, että pystyn käsittelemään teemoja kokonaisuuksina.” Esitettyjä teoksia on satoja.

”Olen esityksen dramaturgi. Se ei ole taiteellista suunnittelua vaan taiteellista työtä. Kuka soittaa, missä soitetaan, miten valot kohdistetaan tai mistä kuljetaan.”

Heikki Jokinen

”Siinä, ettei pidä jostakin, ei ole mitään vaarallista”, Juho Laitinen sanoo.

Voi toimia vain ajassaan

Jotkut sanovat kokeellista musiikkia ikävyyttäväksi. ”Moni toimii sillä periaatteella, ettei saa pitkästyttyä ketään. Esimerkiksi 90 minuutin Hollywood-elokuva, jossa on kymmenen ikävyyttävää minuuttia, on floppi. Ikävystyminen voi kuitenkin johtaa valaistumiseen.”

”Hyväksyn sen, että niillä ihmisillä, jotka tulevat konsertteihimme, voi olla millainen maku tahansa ja millaiset assosiaatiot musiikista tahansa.”

Tulkinnanvaraista järjestää vuosittain parikymmentä konserttia. ”Ohjelmisto on suunnattu utelaille ja empaattisille ihmisille.” Sellaiset saattavat löytää vaikka 40 minuutin näennäisesti yhtä ääntä toistavasta kappaleesta muutakin kuin itse suorituksen.

Konserttisarjan takana onkin yhdistys nimeltään Uteliat musiikot ry. Musiikin edistämistä MES on yksi konserttisarjan tukijoista.

Avantgarde-musiikki on kokeellista, tutkivaa, monimerkityksellistä ja voi olla hämmentävää, Juho Laitinen sanoo.

”En positioi itseäni massojen yläpuolelle tai eteen. Ei ole sellaista kuin olla edellä aikaansa. Voi toimia omassa ajassaan, joku voi sitten olla siitä jäljessä.”

Ohjelmistossa on useita avantgarden historiallisia teoksia. ”Näitä teoksia tulee esittää, koska ne ovat yhä täysin relevantteja. Monet ovat niin syvän inhimillisiä, että repertuaaria on syytä pitää esillä.”

Paitsi ohjelmisto, myös soittajat vaihtuvat. Vakituista yhtyettä ei ole vaan esiintymisiin kootaan aina ohjelmaan sopiva orkesteri, joskus koesoittojen avulla.

KUVA: JAAKKO PAAVOLA

MUSIIKIN EDISTÄMISSÄÄTIÖ MES:N TUKIPÄÄTÖKSIÄ 1.8.–31.10.2018

Elävän musiikin tuki 147 380 euroa, saajia 119

Äänitetuotantotuki 26 700 euroa, saajia 43

AV-tuotantotuki 61 855 euroa, saajia 49

Markkinointi- ja vientituki 43 200 euroa, saajia 19

Julkaisutuki 23 900 euroa, saajia 18

Työskentelytuki 194 001 euroa, saajia 141

Koulutustuki 12 500 euroa, saajia 6

Tutkimustuki 12 000 euroa, saajia 5

Saajia yhteensä 400, myönnetty yhteensä 521 536 euroa

Tietoa hakuajoista ja ohjeet: www.musiikinedistamissaatio.fi

Millaisia hankkeita MES ei tue?

MUSIIKIN edistämistä MES ei tue erityyppistä hanketta, työtä ja toimintaa. Tuen keskeisiä kriteerejä ovat hankkeen sisältö ja musiikillinen, kulttuurinen tai alueellinen merkitys sekä esiintyjien tai tekijöiden ammatillinen taso.

Mihin tukea sitten ei myönnetä? Pääsääntöisesti sitä ei suunnata harrastustoimintaan, lakisääteisen valtion rahoitusosuuden kattamien orkesterien perustoimintaan tai harrastajakuorojen tavanomaisiin konsertteihin kotimaassa.

Sellaisia esiintymisiä ei tuen jaossa suosita, joista muusikoille

ei makseta palkkiota tai joista hänelle kuluja jälkeä ei jää mitään. Poikkeuksena tukea voi saada markkinointi- ja vientihankkeiden showcase- ja promootioesiintymisiin, joista ei makseta palkkiota.

Tukea ei myöskään myönnetä esiintymisiin, joissa tekijänoikeuden suojaamasta teoksesta ei makseta esityskorvausta tai kuluja tulorakenteen kannalta epärealistiset hankkeet.

Vakiintuneille julkisesti avustetuille festivaaleille ei tukea myönnetä. Niiden yksittäiseen konserttiin voi saada tukea, jos sen

taloudesta vastaa joku muu kuin festivaali itse.

Kilpailujen järjestämiseen ja niihin osallistumiseen, poikkeuksena ulkomaiset kuorokilpailut. Soitin- ja laitehankintoihin avustusta ei jaeta.

Mutta: jokainen hakemus käsitellään erikseen ja avoimin mielin. Rajat eivät ole ehdottomia mikäli hankkeella on erityisiä avuja.

Ainoa varmasti ilman tukea jäävä on se, joka sitä ei hae.

Heikki Jokinen

Vuonna 2016 Kallion nykymusiikkipäivät pidettiin Vapaan taiteen tilassa. Se on Katri Valan puiston väestönsuojassa Helsingin Sörnäisissä.

. AH82

**SUOMEN SUURIN
MUSIIKILEHTI.**

www.soundi.fi

@soundilehti @soundilehti @soundilehti